

**BEDENSEL ZARARLAR
VE
TAZMİNAT DAVALARI**

YETKİN
YAYINLARI

ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasburg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Faks: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-1849-8

© Yetkin Yayınları 2024

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayımcılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASIMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 47452

Hüseyin TUZTAŞ
Yargıtay 4. Hukuk Dairesi Üyesi

BEDENSEL ZARARLAR VE TAZMİNAT DAVALARI

**MALULİYET RAPORU DÜZENLEME USUL VE ESASLARI
TAZMİNAT HESAPLAMA USUL VE ESASLARI
TAZMİNATTAN İNDİRİM VE MAHSUPLAR
SİGORTA HUKUKU VE SORUMLULUĞU
SÜRÜCÜ VE İŞLETEN SORUMLULUĞU
MANEVİ TAZMİNAT-ZAMANAŞIMI
EN SON YARGITAY KARARLARI**

ANKARA 2024

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	5
İÇİNDEKİLER.....	7

BİRİNCİ BÖLÜM BEDENSEL ZARARLAR

I) GENEL OLARAK	31
1) Bir Fiil (Eylem) Olması	31
2) Eylemin Hukuka Aykırılık Olması	32
A) Haklı savunma (Meşru Müdafaa)	33
B) Zaruret (zorunluluk) hali.....	33
C) Kendi Hakkını Koruma	34
D) Zarar görenin rızası	35
E) Üstün nitelikte özel yarar	35
F) Üstün nitelikte kamusal yarar	36
G) Kanunun verdiği yetkinin kullanılması.....	36
3) Hukuka Aykırı Fiilden Bir Zararın Doğması	37
A) Genel Olarak Zarar Kavramı	37
B) Zarardan Sorumlu Olanlar	38
4) Hukuka Aykırı Fiille Zarar Arasında Uygun İlliyet Bağının Bulunması	39
5) Hukuka Aykırı Fiilin Kusurla İşlenmiş Olması	40
II) BEDENSELZARARLAR	44
1) TEDAVİ GİDERLERİ	46
A) SAĞLIK HİZMETİ GİDERLERİ	47
a) 6111 Sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra yapılan sağlık hizmeti giderlerinden sorumluluk	49
b) 6111 Sayılı Kanun Yürürlüğe girmeden önce yapılmış olan sağlık hizmeti giderlerinden sorumluluk.....	51
aa) 6111 sayılı kanunun yürürlüğe girmesinden önce meydana gelen trafik kazalarından kaynaklanan sağlık hizmeti giderleri kanunun yürürlüğe girmesinden	

önce sigortacı tarafından ödenmiş ise SGK'dan rücu edebilir mi?	52
bb) 6111 sayılı kanunun yürürlüğe girmesinden önce meydana gelen trafik kazalarından kaynaklanan sağlık hizmeti giderleri kanunun yürürlüğe girmesinden sonra sigortacı tarafından ödenmiş ise SGK'na rücu edebilir mi?	53
c) 6111 Sayılı Kanun yürürlüğe girmesinden önce sağlık hizmeti giderleri talepli açılan tazminat davalarında SGK'nun taraf durumu	55
d) Zorun Mali Sorumluluk Sigortası olmayanlar yönünden Sorumluluk	58
e) Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarında Sağlık Hizmeti Teminatı	60
f) Genel Şartlar A.5/b maddesinin KTK'nun 98. maddesi karşısında ki durumu	62
g) Sağlık hizmeti giderlerinin ispatı	69
B) İYİLEŞME GİDERLERİ	72
a) Sağlık hizmeti aldığı sırada yapılan diğer giderler	73
b) Taburcu olduktan sonra yapılan giderler	76
c) İlerde yapılacak giderler	77
d) İyileşme giderlerinin ispatı	84
2) KAZANÇ KAYBI	86
A) Çalışanlar Yönünden	87
B) Bir İşi ve Kazancı Bulunmayanlar Yönünden	91
C) Kendi Ev Hizmetlerini Yapan Ev Kadınları Yönünden	92
D) Küçük Yaşta Sakat Bırakılan Çocuklar Yönünden	93
E) Estetik Zararlar Yönünden	95
3) ÇALIŞMA GÜCÜNÜN AZALMASINDAN YA DA YİTİRİLMESİNDEN DOĞAN KAYIPLAR	99
A) ÇALIŞMA GÜCÜNÜN AZALMASI (GEÇİCİ İŞ GÖREMEZLİK)	99
a) Geçici iş göremezlik süresi	100
b) Geçici iş göremezlik zararının tespiti	101
c) Geçici iş göremezlik zararından sorumluluk	105
B) ÇALIŞMA GÜCÜNÜN YİTİRİLMESİ (MALULİYET)	109
4) EKONOMİK GELECEĞİN SARSILMASINDAN DOĞAN ZARARLAR	114

İKİNCİ BÖLÜM

TAZMİNATI HESAPLAMA USUL VE ESASLARI

I) UYGUN İLLİYET BAĞI	131
1) BİRDEN ÇOK SEBEBİN AYNI ZARARI BİRLİKTE MEYDANA GETİRMESİ	133
A) Ortak illiyet	133
B) Yarışan illiyet	136
C) Seçimlik illiyet	136
2) BİRDEN ÇOK SEBEPTEN YALNIZ BİRİNİN ZARARI DOĞURMASI	137
A) Önüne Geçilen İlliyet	138
B) İlliyet Bağının Kesilmesi	140
a) Mücbir Sebep	143
aa) Mücbir sebebin şartları	144
i. Mücbir sebebi teşkil eden bir olay olmalıdır	144
ii. Zarar verenin dışında bir olay olmalıdır (Haricilik)	145
iii. Bir davranış normunun veya borcun ihlâli	146
iv. Mücbir sebep ile zararlı sonuç arasında illiyet bağı olmalıdır	146
v. Kaçınılmazlık	146
bb) Mücbir sebebin hükümleri	147
b) Zarar Görenin Tam Kusuru	148
c) Üçüncü Şahsın Kusuru	152
II) MALULİYETİN (İŞGÖREMEZLİĞİN) TESPİTİ	156
1) Genel Olarak	156
2) Maluliyetin Tespitinde Uygulanacak Mevzuat	158
A) Sosyal Sigortalar Sağlık İşlemleri Tüzüğü	159
B) Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği	160
C) Maluliyet Tespiti İşlemleri Yönetmeliği	161
D) Özürlülük Ölçütü Sınıflandırılması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik	163
E) Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik	166
a) Yönetmeliğin amacı	169
b) Yönetmeliğin Kapsamı	169
c) Yönetmeliğin Dayanağı	170
d) Tanımlar	170
e) Engellilik Sağlık Kurulunun Teşkilî	172

aa) Birden fazla uzmanlık dalını ilgilendiren engel durumlarının tespiti	172
bb) Tek bir uzmanlık dalını ilgilendiren engel durumlarının tespiti	173
f) Engellilik Sağlık Kurulunun çalışma usulü	173
g) Yetkili sağlık kurum ve kuruluşları	174
h) Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporunun Düzenleme Usulü	174
i) Erişkinler İçin Terör, Kaza ve Yaralanmaya Bağlı Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporunun düzenlenme usulü	176
i) Erişkinler İçin Engellilik Sağlık Kurulu Raporu ve Erişkinler İçin Terör, Kaza ve Yaralanmaya Bağlı Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporunun düzenleme esasları	176
j) Raporların geçerlilik süresi	177
k) Raporlara itiraz	179
l) Atıflar	180
m) Kazanılmış haklar	180
n) Erişkinler İçin Terör, Kaza ve Yaralanmaya Bağlı Durum Bildirir Sağlık Kurulu Raporunun ücreti	181
o) Yürürlükten kaldırılan yönetmelik	181
p) Raporların elektronik ortamda düzenlenmesi	181
r) Birden fazla hastalığı veya engeli bulunanların engel oranları	182
s) Yürürlük	183
t) Yürütme	183
3) Maluliyetin Tespitine İlişkin Mevzuatın Analizi	183
4) Yargıtay'ın Maluliyetin Tespitinde Kabul Ettiği İlkeler	189
A) Kaza Tarihindeki Mevzuatın Uygulanması	190
B) Maluliyet Raporunu Hazırlayacak Sağlık Kurulu Heyeti	192
C) Maluliyet oranı belirlenirken yaralanan kişinin mesleği, yaptığı işin özellikleri	199
D) Önceye Dayalı Maluliyet ile Kazadan Kaynaklanan Maluliyetin Ayır Ayrı Belirlenmesi	200
E) Gelişen-Değişen Durum (Maluliyetin Niteliği ve Kapsamında Zaman İçinde Değişiklik Olması)	202
F) Travma Sonrası Stres Bozukluğu	205
G) Alt Ekstremitede	209
H) Raporda Yer Alması Gereken Hususlar	210

III) BAKICIYA İHTİYAÇ OLUP OLMADIĞI VE BAKICI GİDERİ	212
1) Genel Olarak	212
2) Bakıcıya İhtiyaç Olup Olmadığının Tespiti	214
3) Yargıtay Uygulamalarına Göre Bakıcı Giderinin Belirlenmesi ve Sorumluluk	215
4) Bakıcı Tazminatından Hakkaniyet İndirimi Yapılabilir mi?	216
5) Genel Şartlara Göre Bakıcı Giderlerinden Sorumluluk ve Bakıcı Giderlerinin Belirlenmesi	223
A) Sağlık gideri teminatı içindeki yer alan bakıcı giderleri ve belirlenmesi.....	225
B) Sakatlık teminatı kapsamında ki bakıcı giderleri ve hesaplanması.....	229
6) Yargıtay Uygulamaları İle Genel Şartlar Arasında Bakıcı Giderinden Sorumluluk ve Bakıcı Giderinin Belirlenmesine Yönelik Farklar	230
A) Yargıtay, bakıcı tuttuğunu ispat edip etmediğine bakılmaksızın bakıcı giderinin belirlenmesinde brüt asgari ücret esas almıştır.	231
B) Yargıtay, sürekli sakatlık hangi oranda olursa olsun rapor ile kişinin sürekli başka birinin bakımına ihtiyaç duyduğu yani bakıcıya ihtiyacı olduğunun rapor ile tespit edilmesi durumunda bakıcı gideri brüt asgari ücretin tamamı üzerinden hesaplanacağı esas alınmıştır.	231
IV) TAZMİNATA ESAS KAZANCIN TESPİTİ	231
1) Fiilen Bir İşi ve Kazancı Olanlar Açısından	233
A) Bir İş Yerine Bağlı Olarak Bordrolu Çalışanlar Açısından	233
B) Bir İş Yerine Bağlı Olmadan Serbest Çalışanlar yada Belirli Bir Bordro İle Çalışmayanlar Açısından	237
2) Fiilen Bir İşi Ve Kazancı Olmayanlar	245
A) Ev Kadınları Yönünden	246
B) Öğrenciler Açısından	247
C) 18 Yaşından Küçük Çocuklar Açısından	251
3) Aktif-Pasif Dönem Tazminata Esas Kazançlar	252
4) Bilinen Dönem Bilinmeyen Dönem Kazançları	259
A) Bilinen (İşlemiş) Dönem Kazancı.....	259
B) Bilinmeyen Dönem Kazancı	264
5) Genel Şartlara Göre Kazancın Belirlenmesi.....	268
A) Genel Şartlara Göre Aktif ve Pasif Dönemin Esasları.....	269
B) Genel Şartlara Göre Aktif Dönem Gelirinin Belirlenmesi	270
C) Genel Şartlara Göre Pasif Dönem Gelirinin Belirlenmesi	272

D) Askerlik Süresinde Gelirin Belirlenmesi	272
E) Bilinen/İşlemiş Dönem Gelirinin Belirlenmesi	272
F) Bilinmeyen/İşleyecek Dönem Gelirinin Belirlenmesi	272
V) MUHTEMEL HAYAT SÜRESİNİN BELİRLENMESİ	274
1) PMF (Population Mescaline Et Féminine) 1931 Fransa Hayat Tablosu	275
2) CSO (Commissioners Standard Ordinary) 1980 ABD Hayat Tablosu	275
3) TRH-2010 (Ulusal Mortalite) Hayat Tablosu	276
VI) TAZMİNATTAN YAPILACAK İNDİRİMLER	282
1) ASKERLİK SÜRESİ	282
2) HAKKANİYET İNDİRİMİ	286
3) HATIR TAŞIMASI İNDİRİMİ	298
A) Genel olarak	298
B) Hatır Taşımaya İndiriminin Şartları	300
a) Taşıma ve kullandırma ücretsiz olmalı	300
b) Hatır için taşınan veya kullanan kişinin ölmesi ya da yaralanması	303
c) Ölüm veya yaralanma hatır taşıması sırasında olmalıdır	303
C) Hatır İçin Taşımada Maddi ve Manevi Tazminat Talepleri	304
D) Hatır İçin Taşımada Zamanaşımı	305
E) Hatır Taşımaya İleri Sürülmesi ve İspat Yükü	305
F) Hatır İçin Taşınanın Uğradığı Zararların ZMSS Teminat Kapsamında Olup Olmadığı	307
G) Hatır Taşımaya İndiriminde Hakim Taktir Yetkisi	317
H) Hatır İndiriminin diğer sorumlulara etkisi	320
4) MÜTERAFİK (ORTAK) KUSUR İNDİRİMİ	321
A) Genel Olarak	321
B) Müterafik (Ortak) Kusurda İndirim Sebepleri	327
a) Zarar görenin zararı doğuran fiile razı olması	328
b) Zarar görenin zararın doğmasında ya da artmasında etkili olması	330
c) Zarar gören tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış olması	332
d) Tazminatın Ödenmesi Zarar Veren Mali Durumunu Kötüleştirmesi	334
aa) Zarar sorumlusunun hafif kusurlu olması	335

bb) Belirlenen tazminatı ödemekle zarar veren yoksulluğa düşecek olması	336
cc) Hakkaniyetin indirimi gerektirmesi.....	337
C) Müterafik Kusur İndirimi Oranı	341
D) Müterafik Kusurun İleri Sürülüğü	343
5) ZARAR GÖRENLERE YAPILAN ÖDEMELERİN TAZMİNATTAN MAHSUBU	344
A) Sosyal Güvenlik Kurumunca Yapılan Ödeme Ve Bağlanan Gelirlerin Tazminattan İndirilmesi	344
a) Genel olarak	344
b) İşverenin sorumluluğunun kapsamı	347
aa) İç tavan	348
bb) Dış tavan	348
c) İşverenin 5510 sayılı Kanun 23. maddesi açısından sorumluluğu.....	352
d) Üçüncü kişinin sorumluluğu	352
e) İlk peşin sermaye değerindeki artış veya eksilmenin rücu hakkı üzerindeki etkisi	357
aa) Sigortalıya ve hak sahibine bağlanan gelirin kesilmesi durumu	357
bb) Sigortalının iş göremezlik derecesinde artmanın veya azalması durumu	358
cc) Farklı sigorta kollarına ait gelir ve aylıkların birleşmesi durumu	359
f) Rücu edilemeyecek ödemeler	363
B) Emekli Sandığına Yapılan Ödemeler	368
C) Özel Sigorta Ödemeleri	373
a) Can Sigortaları	373
b) Sorumluluk Sigortaları	374
D) İfa Amacını Taşıyan Ödemeler	376
a) Genel olarak	376
b) İfa amacını taşıyan ödemelerin güncellenip güncellenmeyeceği konusunda farklı görüşler	378
c) Ödemelerin güncellenmesi konusunda görüşümüz	382
E) İbra Ve Feragatin Müteselsil Borçlulara Etkisi	387
a) Genel olarak	387
b) Türk Borçlar Kanunu 168/2 Maddesinin uygulanma şartları.....	389
aa) Zarar görenin sorumlulardan birini tam ibra etmesi	389

bb) Zarar görenin sorumlulardan biri hakkındaki feragati	395
c) Zarar görenlerin müteselsil sorumlulardan biri ile yaptığı ibra sözleşmesinin diğer sorumlulara etkisi.....	396
aa) Zarar görenin sigortacıyı ibra etmesinin sonuçları	396
bb) Zarar görenin sürücüyü ibra etmesinin sonuçları	399
cc) Zarar görenin işleteni ibra etmesinin sonuçları	401
6) TAZMİNATLARDA İNDİRİM VE MAHSUPDA SIRALAMA.....	402
A) Tazminatın Belirlenmesine Etki Eden İndirimler	403
a) Hatır taşıması indirimi	403
b) Müterafik (ortak) kusur indirimi	404
B) Hesaplanan tazminattan mahsup edilmesi gereken ödemeler	406
C) İndirim ve ödemelerin mahsubunda sıra	406
a) Hatır taşıması ve müterafik kusur indirimi önce daha sonra ödemeler mahsup edilmesi durumunda tazminat hesabı.....	415
b) Önce ödemeler mahsup edilip daha sonra hatır taşıması ve müterafik kusur indirimi yapılması durumunda tazminat hesabı	416

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TAZMİNATTAN SORUMLULUK

I) SÜRÜCÜNÜN KUSUR SORUMLULUĞU.....	417
1) Kusuru Açıklayan Teoriler	419
A) Sübjektif Kusur Teorisi.....	419
B) Objektifleştirilmiş Kusur Teorisi	420
C) Objektif Kusur Teorisi	422
2) Kusur ile illiyet bağı arasındaki ilişki	423
3) Kusur ile zarar arasındaki ilişki	424
4) Kusur ile fiil arasındaki ilişki.....	425
5) Kusurun Unsurları	426
A) Kusurun Sübjektif Unsuru.....	426
B) Kusurun Objektif Unsuru	427
6) Kusurun Belirlenmesinde Kanuni Düzenlemelerin Etkisi	427
7) Kusurun Dereceleri	428
A) Kasıt.....	429
a) Doğrudan Kasıt	430
b) Dolaylı Kasıt	430
B) İhmal.....	431
a) Bilinçli İhmal- Bilinçsiz İhmal.....	432

b) Ağır İhmal	432
c) Orta İhmal.....	433
d) Hafif İhmal	433
e) Ağır Kusur- Hafif Kusur	434
8) Mahkemece Kusurun Tespiti.....	434
A) Kusurun İspat Yükü.....	434
B) Hukuk Hâkiminin Bağımsızlığı İlkesi.....	435
C) Kusurun Belirlenmesinde Bilirkişinin Rolü	441
9) Haksız Fiillerden Doğan Borç İlişkilerinde Kusurun Önemi.....	445
10) Tazminat Miktarının Belirlenmesinde Kusurun Etkisi	445
11) Kusursuz Sorumlulukta Kusur (Ek Kusur)	448
II) İŞLETENİN SORUMLULUĞU	451
1) Araç İşletenin Sorumluluk Halleri.....	452
A) İşletenin Tehlike (Kusursuz) Sorumluluğu	453
B) İşletenin Kusur Sorumluluğu	455
C) İşletenin Olağan sebep sorumluluğu:	456
D) İşletenin Genel hükümlere Göre Sorumluluğu	457
2) İşletenin Sorumluluğunun Şartları	458
A) İşletenin Sorumluluğunun Genel Şartları	458
a) Bir zarar doğmuş olmalıdır.....	459
b) Zarar bir trafik kazasından doğmuş olmalıdır	460
c) Zarara motorlu bir araç sebep olmalıdır.....	463
aa) Hareket gücüne sahip olması.....	463
bb) Kendi itici gücüyle hareket etmesi.....	463
cc) Karayolunda hareket etmesi.....	464
d) Uygun illiyet bağının olması.....	468
B) İşletenin Sorumluluğunun Özel Şartları.....	469
a) İşleten Sıfatı Olması	469
aa) Gerçek işleten	471
i. Araç maliki	471
ii. Aracın mülkiyeti muhafaza kaydıyla alıcısı.....	473
iii. Aracın uzun süreli kiracısı, ariyet ve rehin alanı.....	474
bb) Farazi işleten	476
i. Motorlu araçla ilgili mesleki faaliyette bulunan kişiler.....	476
ii. Yarış düzenleyicileri	478
iii. Motorlu aracı çalan veya gasbenden kişiler.....	479
iv. Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri	484

cc) İşletenin Eylemlerinden Sorumlu Olduğu Kişiler	485
i. Sürücü.....	487
ii. Diğer yardımcıları.....	488
b) Zarara motorlu aracın işletilmesi veya kanunda öngörülen diğer bir olay sebep olmalıdır	490
aa) İşletilme halinde olan aracın vermiş olduğu zarardan sorumluluk.....	490
i. Hareket halindeki araçlarda işletme kavramı	491
ii. Duran araçlarda işletme kavramı.....	493
bb) İşletilme halinde olmayan aracın vermiş olduğu zarardan sorumluluk.....	494
i. Zarar, işletilme halinde olmayan motorlu bir aracın sebep olduğu trafik kazasından doğmalıdır	494
ii. Zarar gören, kazaya, işletenin veya yardımcılarının kusurunun veya aracın bozukluğunun sebep olduğunu ispat etmelidir	495
cc) Kazadan sonra yapılan yardım çalışmaları sırasında doğan zararlardan sorumluluk.....	498
c) İşleten Sorumluluktan Kurtulduğunu İspat Etmemiş Olmalıdır	499
3) İşletenin Sorumluluktan Kurtulması.....	500
A) İşleteni Sorumluluktan Kurtaracak Ön Şartlar	500
B) İşletenin Sorumluluktan kurtulmasının özel şartları	502
a) Mücbir Sebep	502
b) Zarar Görenin Ağır Kusuru	504
c) Üçüncü Kişinin Ağır Kusuru.....	505
III) SİGORTACININ SORUMLULUĞU	507
1) SİGORTA HUKUKU GENEL HÜKÜMLERİ.....	508
A) Sigorta ile ilgili bazı terimler	508
a) Sigorta.....	508
b) Sigorta Sözleşmesi	509
c) Sigorta Şirketi	512
d) Acente	512
e) Sigorta Ettiren.....	513
f) Sigortalı.....	513
g) Lehtar	513
h) Sigortanın konusu.....	514

ı) Riziko	515
i) Zeyilname	515
j) Prim	516
k) Sigorta değeri	517
l) Sigorta bedeli (Teminat limiti)	517
m) Sigorta süresi	519
n) Teminat.....	519
o) Yenileme	520
p) Sigortacının Sorumluluğu	520
B) Sigorta Sözleşmesinin Feshi Ve Cayma.....	521
a) Olağanüstü durumlarda fesih	521
b) Sigorta priminin artırılmasında fesih	521
c) Kısmi fesih ve cayma.....	521
d) Tarafların aczi, takibin semeresiz kalması	522
e) Sigortacının iflası.....	522
C) Zamanaşımı	522
D) Sigortacının Borç Ve Yükümlülükleri	524
a) Sigortacının sorumluluğunun başlama tarihi.....	524
b) Sigortacının aydınlatma yükümlülüğü	524
c) Sigorta poliçesi verme yükümlülüğü	526
d) Giderleri ödeme borcu	527
e) Tazminat ödeme borcunun doğması	527
aa) Kısmi tazminat ödemeleri.....	528
bb) Sigortacının tazminat borcundan kurtulması	528
E) Sigorta Ettirenin Borç Ve Yükümlülükleri	529
a) Prim ödeme borcu.....	529
aa) Prim ödeme zamanı.....	530
bb) Prim ödeme yeri	531
cc) Primin indirilmesi.....	531
dd) Sigorta ettirenin temerrüde düşmesi	531
b) Beyan yükümlülüğü	532
aa) Sözleşmenin yapılması sırasında ki yükümlülükler	532
bb) Teklifin yapılması ile kabulü arasındaki değişiklikleri beyan yükümlülüğü	534
cc) Sözleşme süresi içinde beyan yükümlülüğü	535
dd) Riziko gerçekleştiğinde beyan yükümlülüğü	536
c) Bilgi verme ve araştırma yapılmasına izin verme yükümlülüğü	537

d) Zararı önleme, azaltma ve sigortacının rücu haklarını koruma yükümlülüğü.....	537
e) Sözleşmede öngörülen yükümlülüklerin ihlali halinde sigortacının fesih hakkı	538
2) ZARAR SİGORTALARI	538
A) MAL SİGORTALARI	539
a) Genel olarak	539
b) Başkası (üçüncü kişi) lehine sigorta	540
c) Üzerinde sınırlı aynı hak kurulan eşyanın sigortalanması.....	543
aa) Sınırlı aynı hak kurulan eşyayı malikinin kendi lehine sigorta yaptırması	543
i. Sigorta tazminatının malike ödenebilmesinin şartları.....	545
ii. Rehin Hakkı sahibinin izni olmadan malike yapılan ödemelerin sonuçları.....	548
iii. Malikin prim borcunu ödemede temerrüde düşmesi.....	548
iv. Sözleşmenin feshedilmesi veya sözleşmeden cayılması	548
v. Bilgi verme yükümlülüğü	549
vi. Malikin sigortacıya tazminat davası hakkı	549
vii. Sınırlı aynı hak kurulan eşyayı malikin rehin alacaklısı lehine sigorta yaptırması	551
bb) Sınırlı aynı hak sahibinin kendi ad ve lehine rehinli malı sigorta yaptırması	552
d) Geçmişe etkili sigorta	554
e) Sigortacının tazminat borcu.....	554
aa) Eksik sigorta	555
bb) Aşkın sigorta	555
cc) Takseli sigorta	555
f) Birden çok sigorta.....	556
aa) Müşterek sigorta	556
bb) Çifte sigorta	557
cc) Kısmi sigorta	558
g) Zarar gören mal ve zararın gerçekleştiği yerde değişiklik yapmama yükümlülüğü	559
B) SORUMLULUK SİGORTALARI	559
a) Sorumluluk sigortaları genel hükümler	559

aa) Sözleşmenin konusu ve kapsamı	559
bb) Hukuki koruma	561
cc) Sigortalının Sigortacıya Bildirim Yükümlülüğü	562
çç) Sigortacının yardımları.....	562
dd) Sigortalın sorumluluk konusu olaya kasten neden olması	564
ee) Doğrudan dava hakkı.....	565
ff) Sigortacının zarar görenden bilgi alma hakkı.....	566
gg) Takas.....	566
hh) Halefiyet	567
i. Sigortacının zarar görene yapmış olduğu ödeme sigorta teminatı kapsamında olmalıdır.	568
ii. Sigortacı halefiyet gereği ödediği miktar kadar diğer sorumlulara talep ve dava hakkı vardır.	569
iii. Sigortacı gerçek zarar miktarı kadar talepte bulunabilecektir.....	570
ii) Zamanaşımı.....	570
b) Zorunlu sorumluluk sigortaları	570
aa) Sözleşme yapma zorunluluğu	571
bb) Zarar görenle ilişkide sigortacının ifa yükümlülüğü	572
c) Sorumluluk sigortalarına uygulanacak hükümler	574
3) KARAYOLLARI MOTORLU ARAÇLAR ZORUNLU MALİ SORUMLULUK SİGORTASI	574
A) Genel Olarak.....	574
B) Sigortanın Sorumluluk Kapsamı	576
C) Sigorta Kapsamına Giren Teminat Türleri	578
a) Maddi Zararlar Teminatı.....	579
b) Sağlık Giderleri Teminatı	579
c) Sürekli Sakatlık Teminatı.....	581
d) Destekten Yoksun Kalma (Ölüm) Teminatı	583
D) Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Sorumluluk Alanı.....	583
E) Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Teminat Dışında Kalan Hususlar.....	589
a) Karayolları Trafik Kanununa göre teminat dışında kalan hususlar	590
aa) İşletenin; KTK uyarınca eylemlerinden sorumlu tutulduğu kişilere karşı yöneltebileceği talepler.....	590

bb)	İşletenin; eşinin, usul ve fûruunun, kendisine evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin mallarına gelen zararlar nedeniyle ileri sürebilecekleri talepler	591
cc)	İşletenin; KTK uyarınca sorumlu tutulmadığı şeye gelen zararlara ilişkin talepler	591
dd)	KTK 105 inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre zorunlu mali sorumluluk sigortasının teminatı altında yapılacak motorlu araç yarışlarındaki veya yarış denemelerindeki kazalardan doğan talepler	592
ee)	Motorlu araçta taşınan eşyanın uğrayacağı zararlar	592
ff)	Manevi tazminata ilişkin talepler	593
gg)	Hak sahibinin kendi kusuruna denk gelen tazminat talepleri.....	593
hh)	İlgililerin, sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri.....	594
ii)	Destekten yoksun kalan hak sahibinin, destek şahsının kusuruna denk gelen tazminat talepleri	595
jj)	Gelir kaybı, kâr kaybı, iş durması ve kira mahrumiyeti gibi dolaylı zararlar	596
kk)	Hasar sebebiyle trafikten çekme veya hurdaya çıkarılma işlemi görmüş araçların değer kaybı tazminatı talepleri.....	596
II)	12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamındaki terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların neden olduğu ve sigortalının sorumluluk riski kapsamında olmayan tazminat talepleri ile aracın terör eylemlerinde kullanıldığını veya kullanılacağını bilerek binen kişilerin ve terör ve sabotaj eyleminde yer alan kişilerin uğradıkları zararlara ilişkin talepler	596
b)	Genel şartlara göre teminat dışında kalan haller	597
F)	Genel Şartları Ve Hukuki Mahiyeti	599
G)	Anayasa Mahkemesi'nin iptal ve itiraz ret kararı ve sonuçları	601
a)	Anayasa Mahkemesi Kararlarının Bağlayıcılığı	603
b)	Anayasa Mahkemesi'nin Gerekçe ve Yorumlarının Bağlayıcı Olup Olmadığı Sorunu	605

aa) Mahkeme'nin Gerekçe Ve Yorumlarının Bağlayıcı Olduğu Görüşü.....	606
bb) Mahkeme'nin Gerekçe Ve Yorumlarının Bağlayıcı Olmadığı Görüşü.....	607
cc) Anayasa Mahkemesi ile Yargıtay ve Danıştay Uygulamaları.....	609
dd) Değerlendirme ve Sonuç	611
c) Anayasa Mahkemesi'nin İptal Kararının Derdest Dosyalar Açısından Sonuçları.....	614
d) Anayasa Mahkemesi'nin KTK. 90 ve 92. Maddelerinde Vermiş Olduğu İptal Kararının Gerekçesi ve Sonuçları	619
aa) KTK'nun 90. Maddesi yönünden iptal kararının sonuçları	620
bb) KTK'nun 92. Maddesi (i) Bendi yönünden iptal kararlarının sonuçları.....	621
H) Sigorta Kapsamındaki Tazminatların Belirlenmesinin Usul Ve Esasları.....	621
I) Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigortalının Sigorta Ettirenin Yükümlülükleri.....	626
a) Riziko gerçekleştiğinde ihbar yükümlülüğü	626
b) Zararı önleme, azaltma ve sigortacının rücu haklarını koruma yükümlülüğü.....	627
c) Bilgi, belge verme ve sigortacının araştırma yapmasına izin verme yükümlülüğü.....	628
d) Tazminat talebine ve cezai kovuşturmayla ilişkin bilgi ve belgeleri verme yükümlülüğü.....	628
e) Sigortalının yükümlülüklerini yerine getirmemesinin sonuçları	628
i) Sigortacının Temerrüdü-Tazminat Ve Giderlerin Ödenmesi	629
J) Römork veya Çekilen Araçların Verdiği Zarardan Sigortacının Sorumluluğu	631
K) Motorsuz Taşıt Ve Motorlu Bisikletten Sorumluluk	636
L) Motorlu Araçlarla İlgili Mesleki Faaliyette Bulunanlara Bırakılan Araçların Vermiş Olduğu Zararlardan Sorumluluk.....	639
M) Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortasının Başlangıcı Ve Sonu	643
N) Sigortacının Halefiyeti	643
O) Zarar Görenlerin Haklarının Saklı Tutulması.....	644
Ö) Sigortacının Sigortalısına Rücu Hakkı	646

a) Zarar Verici Olayın Kast veya Ağır Kusuru Sonucu Oluşması	649
b) Ehliyetsiz Araç Kullanmak	654
c) Alkollü (Uyuşturucu veya Keyif Verici Maddeler Alarak) Araç Kullanmak	659
ç) İstiap Haddini Aşmak, Ruhsat Olmadan Yolcu veya Patlayıcı-Parlayıcı Madde Taşımak	662
d) Sigorta Ettirenin Rizikonun Gerçekleşmesinden Sonra Gerekli Yükümlülükleri Yerine Getirmemesi	664
e) Aracın Çalınması veya Gasp Edilmesinde Sigortalının İhmali	664
f) Olay Yerini Terk Etme Ve Kaza Ve Alkol Raporu Düzenlenme Yükümlülüğüne Aykırı Davranmak	668
P) Sigorta Ücretinin (Priminin) Ödenmesi	671
R) Sözleşme Yapıldığı Sırada Beyan Yükümlülüğü	673
S) Sigortalının/Sigorta Ettirenin Sigorta Süresi İçinde İhbar Yükümlülüğü Ve Sonuçları	674
Ş) Sigortalının Değişmesi	675
T) Tebliğ Ve İhbarlar	679
U) Sırların Saklı Tutulması	679
Ü) Sigortacıya Başvuru Ve Dava Hakkı	679
a) Genel Olarak	679
b) Zarar Görenin Sigortacıya Yazılı Başvuruda Bulunması	681
c) Zarar Görenin Sigortacıya Başvurusunun Hukuki Niteliği	686
d) Karayolları Trafik Kanunu 97. Maddesinde ki Dava Şartının Hukuki Niteliği	693
e) Sigortacıya Yazılı Başvuruda Bulunulmuş Ancak 15 Günlük Süre Beklenmeden Dava Açılması Durumu	700
V) Garameten Zarar Giderim İlkesi	703
4) ZORUNLU KARAYOLU TAŞIMACILIK MALİ SORUMLULUK SİGORTASI	710
A) 26.04.2016 Tarihine Kadar Olan Dönem	710
a) Zarar görenlerin sadece ZMSS aleyhine dava açması	716
aa) Taşımacılık mali sorumluluk sigortası olması durumunda	716
bb) Taşımacılık mali sorumluluk sigortası olmaması durumunda	717
b) ZMSS ile Birlikte ZKTMSS Karşı Dava açılması	717
c) ZKTMSS ile birlikte diğer sorumlular aleyhine dava açılması	717
B) 26.04.2016 Tarihinden Sonraki Dönem	724

a) Karayolu Yolcu Taşımlarında Zorunlu Sigorta yaptırma zorunluluğu ve sigortanın kapsamı.....	725
b) Yönetmeliğe göre yaptırılması zorunlu olan sigortalar.....	726
5) İHTİYARİ MALİ SORUMLULUK SİGORTASI	727
A) Genel olarak	727
B) Sigorta Teminatının Kapsamı.....	727
C) Ek Sözleşmeyle Teminat Kapsamına Alınabilecek Hal	728
D) Teminat Dışındaki Haller	728
a) Sigortalının kendisinin uğrayacağı zararlar	728
b) Aracı sevk ve idare edenin, aracı sevk ve idare ederken uğrayacağı zararlar dolayısıyla ileri sürülen talepler	728
c) İşletenin veya aracı sevk edenin eşinin, usul ve furuunun (kendisi ile evlat edinme ilişkisi ile bağlı olanların) ve birlikte yaşadığı kardeşlerinin uğrayacağı zararlar dolayısıyla ileri sürülen talepler.....	728
d) Araç sahibi ile işleteni arasındaki ilişkide araca gelen zararlar dolayısıyla ileri sürülen talepler.....	729
e) Poliçede gösterilen aracın ve bu araç ile taşınan malların (yolcu bagajı ve benzeri eşya teminat dahilindedir) veya çekilen şeylerin bozulması zarar ve ziyaa uğraması yüzünden ileri sürülen talepler	729
f) Çalınan veya gasbedilen aracın sebep olduğu ve Karayolları Trafik Kanunu'na göre işletenin sorumlu olmadığı zararlar ile aracın çalındığını ve/veya gasbedildiğini bilerek binen yolcuların zarara uğramaları nedeniyle ileri sürülen talepler	729
g) Sürat yarışlarına iştirak ve yarış güzergahında yapılan antrenmanlar sırasında meydana gelebilecek zarar ve ziyan nedeniyle ileri sürülen talepler.....	730
h) Aracın gözetim, onarım, bakım, alım-satım, araçta değişiklik yapılması amacı ile veya benzeri bir amaçla faaliyette bulunan teşebbüslere bırakılmasından sonra aracın sebep olduğu zararlara ilişkin her türlü talepler	730
i) Patlayıcı ve parlayıcı maddeler taşınması (yedek akaryakıt hariç) sebebiyle meydana gelen zarar ve ziyanlardan dolayı ileri sürülen talepler	730

j) 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nda belirtilen terör eylemlerinde ve bu eylemlerden doğan sabotajda kullanılan araçların neden olduğu ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre işletenin sorumlu olmadığı zararlar ile aracın terör eylemlerinde kullanıldığını veya kullanılacağını bilerek binen kişilerin zarara uğramaları nedeniyle ileri sürecekleri talepler, aracı terör ve buna bağlı sabotaj eylemlerinde kullanan kişilerin talepleri.....	730
E) Tazminatın Azaltılması veya Kaldırılması Sonucunu Doğuran Haller	731
F) Sigortacının sigortalıya rücu nedenleri.....	731
G) Sigortanın Başlangıcı ve Sonu	732
H) Sigorta Ettirenin Beyan Yükümlülüğü.....	732
I) Sigorta Süresi İçinde İhbar Yükümlülüğü ve Sonuçları	733
a) Kullanılış Tarzı Değişikliği	733
b) İşletenin Değişmesi	735
İ) Sigorta Priminin Ödenmesi, Sigortacının Sorumluluğunun Başlaması ve Sigorta Ettirenin Temerrüdü	735
J) Zarar Gerçekleşmesinden Sonra Sigorta Ettirenin Yükümlülükleri.....	736
K) Zarar ve Zıyanın Tespiti	737
L) Zarar ve Tazminatın Sigortacı Tarafından Ödenmesinin Sonuçları.....	738
M) Vergi, Resim ve Harçlar	738
N) Tebliğ ve İhbarlar.....	739
O) Yetkili Mahkeme.....	739
P) Zamanaşımı	739
R) Karayolları Trafik Kanunun İhtiyari Mali Sorumluluk Sigortasına Uygulanacak Hükümleri	740
6) GÜVENCE HESABI	740
A) Genel Olarak.....	740
B) Güvence Hesabının Sorumluluğunun Doğma Şartları	741
a) Sigortalının tespit edilememesi durumunda kişiye gelen bedensel zararlar	742
b) Rizikonun meydana geldiği tarihte geçerli olan teminat tutarları dâhilinde sigortasını yaptırmamış olanların neden olduğu bedensel zararlar	743

c) Sigorta şirketinin malî bünye zaafiyeti nedeniyle sürekli olarak bütün branşlarda ruhsatlarının iptal edilmesi ya da iflası halinde ödemekle yükümlü olduğu maddî ve bedensel zararlar için	745
d) Çalınmış veya gasp edilmiş bir aracın karıştığı kazada, Karayolları Trafik Kanunu uyarınca işletenin sorumlu tutulmadığı hallerde, kişiye gelen bedensel zararlar için	745
e) Yeşil Kart Sigortası uygulamaları için faaliyet gösteren Türkiye Motorlu Taşıt Bürosunca yapılacak ödemeler için	746
f) Zorunlu sigorta teminat limitleri ile sigorta poliçesinde belirtilen teminat arasındaki fark kadar ödenecek bedensel tazminat tutarları için	747
C) Güvence Hesabının Gelirleri Ve Denetimi	747
D) Güvence Hesabının Giderleri	748
E) Güvence Hesabının Rücu Hakkı	748
a) Zorunlu sigorta yaptırmayan veya geçerli teminat tutarları üzerinden zorunlu sigortalıyı yaptırmayan kişilere	748
b) Sorumlunun sonradan belli olması halinde bu kişilere veya yükümlü sigorta şirketine	750
c) Zarardan sorumlu kişilere veya yükümlü sigorta şirketine	750
d) Güvence Hesabı Yönetmeliğinin 9. maddenin birinci fıkrasının (ç) bendine göre yapılan ödemeler çerçevesinde yükümlü sigorta şirketine	751
e) Güvence Hesabı Yönetmeliğinin 9. maddenin ikinci fıkrasına göre yapılan ödemeler nedeniyle Büroya	752
F) Zarar Görenlerin Çokluğu	752
G) Ödemelerin İadesi	752
7) ZORUNLU KOLTUK FERDİ KAZA SİGORTASI	752
A) Genel olarak	752
B) Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortasının Özellikleri	756
C) Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortasında Sigortanın Konusu	759
D) Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortasında Kazanın Tanımı	759
E) Zorunlu Koltuk Ferdi Kaza Sigortasında Kaza Sayılmayan Haller	760
F) Sigorta Kapsamına Giren Teminat Türleri	760
a) Ölüm Teminatı	760
b) Sakatlık Teminatı	761
c) Tedavi Giderleri Teminatı	765

G) Koltuk Ferdi Kaza Sigortası Teminat Kapsamı Dışında Kalan Haller	772
H) Koltuk Ferdi Kaza Sigortası Yaptırmak Zorunda Olan Taşımacılar	773
I) Koltuk Ferdi Kaza Sigortası Teminatının Başlangıcı ve Sonu	776
İ) Koltuk Ferdi Kaza Sigortasında Zarar Görenlerin Haklarının Saklı Tutulması ve Sigortacının Sigorta Ettirene Rücu Hakkı	777
J) Sigortalıların veya Hak Sahiplerinin Başvuru Hakkı ve Başvuru Süresi.....	779
K) Rizikonun Gerçekleşmesi Halinde Sigorta Ettiren, Sigortalılar veya Hak Sahiplerinin Yükümlülükleri	780
L) Tazminatın Belirlenmesi ve Hakem Bilirkişiye Gidilmesi	781
M) Teminat Türlerinin Birleşmesi	784
N) Tazminatın Ödenmesi ve Sigortacının Temerrüdü	784
O) Sigortacının Halefiyeti	785
P) Sigorta Ücretinin Ödenmesi ve Sigortacının Sorumluluğunun Başlaması.....	786
R) Sigorta Ettirenin Sözleşme Yapılırken Beyan Yükümlülüğü	788
S) Sigorta Ettirenin Sigorta Süresi İçinde Beyan Yükümlülüğü	789
T) Sigorta Ettirenin Değişmesi	790
U) Tebliğ ve İhbarlar	790
V) Zaman Aşımı	791
Y) Yetkili Mahkeme.....	791

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM MANEVİ TAZMİNAT

I) MANEVİ TAZMİNATIN FONKSİYONU	793
1) Tatmin Görüşü	794
2) Cezalandırma Amacı.....	795
3) Telafi Görüşü	795
4) Caydırıcılık Görüşü	796
5) Yargıtay'ca Kabul Edilen Görüş	796
II) MANEVİ TAZMİNATIN BELİRLENMESİ	799
1) Bedensel Zarar Hukuka Aykırı Bir Eylem Sonucu Olmalıdır	800
2) Olayın Özellikleri Göz Önünde Tutulmalıdır	801
A) Hukuka Aykırı Fiil İle Zarar Arasında Uygun İlliyet Bağı	801
B) Beden Bütünlüğü İhlalinin Derecesi, Oranı ve Ağırlığı	802

C) Zarar Görenin ve Zarar Veren Kusur Durumu	803
D) Zarar Görenin ve Zarar Verinin Ekonomik ve Sosyal Durumu	804
E) Paranın Satın Alma Gücü	805
3) Zarar Görenin Yakınlarının Manevi Tazminat Talepleri	806
III) MANEVİ TAZMİNAT KISMİ VEYA BELİRSİZ ALACAK DAVASI OLARAK	
TALEP EDİLEBİLİR Mİ?	810
1) Manevi Tazminat Belirsiz Alacak Davası Olarak Açılabilir Mi?	810
A) Manevi Tazminat Davasının Belirsiz Alacak Davası Olarak	
Açılabilirliği Görüşü	812
B) Manevi Tazminat Davası Belirsiz Alacak Davası Olarak Açılamaz	
Görüşü	813
2) Manevi Tazminat Kısmi Alacak Davası Olarak Açılabilir Mi?	815
A) Manevi Tazminat Davasının Kısmi Dava Olarak Açılabilirliği	
Görüşü	816
B) Manevi Tazminat Davasının Kısmi Dava Olarak Açılamayacağı	
Görüşü	818
3) Yargıtayın Görüşü	819
IV) DAVA DİLEKÇESİNDE TALEP EDİLMEYEN MANEVİ TAZMİNATIN ISLAH	
YOLU İLE SONRADAN TALEP EDİLMESİ	824

BEŞİNCİ BÖLÜM

ZAMANAŞIMI VE HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE

I- ZAMANAŞIMI	829
1) GENEL OLARAK	829
A) Zamanaşımı İlkeleri	830
B) Zamanaşımının Hak Düşürücü Süre İle Farkları	832
2) TRAFİK KAZALARINDAN DOĞAN TAZMİNAT DAVALARINDA	
ZAMANAŞIMI	833
A) İki Yıllık Kısa Süreli Zamanaşımı	834
a) Zarar Görenin Zararı Öğrenmesi	834
b) Zarar Görenin Tazminat Yükümlüsünü Öğrenmesi	840
B) On Yıllık Kesin (Mutlak) Süreli Zamanaşımı	842
C) Ceza Zamanaşımı	843
a) Haksız Fiilin Aynı Zamanda Suç Teşkil Etmesi	849
b) Tazminat ceza kanunlarının daha uzun bir zamanaşımı	
öngördüğü cezayı gerektiren bir fiilden doğmuş olması	852
3) TAZMİNAT SORUMLULARININ BİRBİRLERİNE RÜCU ZAMANAŞIMI	854

4) ZAMANAŞIMININ DURMASI	855
A) Türk Borçlar Kanunu'nda Düzenlenen Durma Nedenleri	857
a) Velayet Süresince, Çocukların Ana Ve Babalarından Olan Alacakları İçin	857
b) Vesayet Süresince, Vesayet Altında Bulunanların Vasiden veya Vesayet İşlemleri Sebebiyle Devletten Olan Alacakları İçin	857
c) Evlilik Devam Ettiği Sürece, Eşlerin Diğerinden Olan Alacakları İçin	858
d) Hizmet İlişkisi Süresince, Ev Hizmetlilerinin Onları Çalıştıranlardan Olan Alacakları İçin	859
e) Borçlu, Alacak Üzerinde İntifa Hakkına Sahip Olduğu Sürece	860
f) Alacağı, Türk Mahkemelerinde İleri Sürme İmkânının Bulunmadığı Sürece	861
g) Alacaklı ve Borçlu Sıfatının Aynı Kişide Birleşmesinde, Birleşmenin İleride Geçmişe Etkili Olarak Ortadan Kalkması Durumunda, Bu Durumun Ortaya Çıkmasına Kadar Geçecek Sürece	862
B) Diğer Kanunlarda Düzenlenen Durma Nedenleri	862
a) Terekenin Resmi Defterinin tutulması	862
b) Alacak Hakkının Taşınmaz Rehni ile Güvence Altına Alınması	862
c) İflasın Açılması, Konkordato Kesin Mühlet Verilmesi ve Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerin Uzlaşma Yoluyla Yeniden Yapılandırılması	863
d) Banka Borçlarının Yüklenilmesi veya Alacaklarının Devralınması	864
e) Covid 19 Nedeniyle Durma	865
C) Zamanaşımı Durmasının Sonuçları	869
5) ZAMANAŞIMININ KESİLMESİ	869
A) ZAMANAŞIMININ KESİLME SEBEPLERİ	871
a) Borçlunun Fiillerinden Kaynaklanan Kesilme Sebepleri	871
b) Alacaklının Eylemlerinden Kaynaklanan Zamanaşımının Kesilme Sebepleri	874
aa) Alacaklının Mahkemede Dava Açması veya Def'i Yoluyla Alacağını İleri Sürmesi	875

bb) Alacaklının Hakem Huzurunda Dava Açması veya Def'i Yoluyla Alacağını İleri Sürmesi	880
cc) Alacaklının İcra Takibinde Bulunması	881
dd) Alacaklının İflas Masasına Başvurması.....	883
c) Adli Makamlarda Gerçekleştirilen Fiillerinden Kaynaklanan Kesilme Sebepleri	884
B) ZAMANAŞIMI KESİLMESİNİN SONUÇLARI	885
a) Zamanaşımı Kesildikten Sonra İşlemeye Başlayacak Yeni Süre Yönünden	885
b) Zamanaşımı Kesilmesinin Diğer Şahıslara Etkisi	889
aa) Müteselsil borçlular yönünden	889
bb) Bölünemeyen Borçlar Yönünden	891
cc) Kefiller Yönünden	891
dd) Tazminat Yükümlüsü ve Sigortacı Yönünden.....	892
6) DAVANIN USUL YÖNÜNDEN REDDEDİLMESİ HALİNDE EK SÜRE.....	892
7) ZAMANAŞIMININ SONUÇLARI.....	893
A) Asıl Alacak Bakımından Zamanaşımının Sonuçları	894
B) Asıl Alacağa Bağlı Alacaklar Bakımından Zamanaşımının Sonuçları.....	895
8) ZAMANAŞIMI DEF'İ İLERİ SÜRÜLÜŞ ZAMANI	896
A) Davada Zamanaşımı Def'i	897
a) Süresinde Verilen Cevap Dilekçesi İle Zamanaşımı Def'i	898
b) Süresinden Sonra Verilen Cevap Dilekçesi İle Zamanaşımı Def'i	899
c) İslah Dilekçesi İle Zamanaşımı Def'i.....	902
aa) Cevap Dilekçesi Verilmesi Durumunda İslah İle Zamanaşımı Def'i	902
bb) Cevap dilekçesi verilmemesi durumunda ıslah ile zamanaşımı def'i.....	906
B) İcra Takibinde Zamanaşımı Def'i	909
C) İflas Yolu İle Takipte Zamanaşımı Def'i.....	909
9) ZAMANAŞIMINDAN FERAGAT	910
II- HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE VE SORUMLULUĞA İLİŞKİN ANLAŞMALAR	911
KAYNAKÇA	919

KAYNAKÇA

- ABANDAN, Yavuz, “Akit Serbestisi ve Zamanaşımı”, Adalet Dergisi, S.9, 1951, s. 1383-1399.
- ADAL, Erhan: Trafik Kazalarında Akit - Dışı Hukuki Sorumluluk, İstanbul 1963, Fakülteler Matbaası.
- AKIN, Levent: Destekten Yoksunluk ve Cismani Zararlardan İşverenin Özel Hukuktan Doğan Sorumluluğuna İlişkin Yargıtay Kararları, (Destekten Yoksunluk ve Cismanî Zararlarda Sorumluluk ve Tazminat, İstanbul 1996, s. 33-50) .
- AKIN, Levent: İş Kazasından Doğan Maddî Tazminat, Ankara 2001 .
- AKIN, Levent: “5510 Sayılı Yasa’nın Maluliyet Düzenlemelerinin Değerlendirilmesi”, Sicil - İş Hukuku Dergisi, Yıl:3 Sayı:9 Mart 2008, 132-143. (Maluliyet)
- AKIN, Levent: “Eski ve Yeni Borçlar Kanunu Düzenlemeleri Karşısında İşveren ve İşveren Vekili Sorumlulukları”, Türkiye Toprak, Seramik, Çimento ve Cam Sanayii İşverenleri Sendikası, Çalışma Mevzuatı Seminer Notları, 26-30 Eylül 2012, Antalya, 13-26. (İşveren ve İşveren Vekilinin Sorumlulukları)
- AKINCI, Şahin, Borçlar Hukuku Bilgisi
- AKINTÜRK, Turgut: Müteselsil Borçluluk, Ankara 1971.
- AKINTÜRK, Turgut: Yeni Medenî Kanuna Uyarlanmış Aile Hukuku, 6. Bası, İstanbul 2002 (Aile).
- AKKAYAN, Yıldırım Ayça, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Düzenlemeleri Çerçevesinde Kusursuz Sorumluluğun Özel Bir Türü Olarak Tehlike Sorumluluğu
- AKKURT, Nedim: “6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu’nda Uygulayıcı Gözüyle Haksız Fiiller ve Tazminat”, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Sempozyumu, 12-13 Mayıs 2011, Ankara Barosu Yasa İzleme Enstitüsü, 2012, s.41-126, <http://www.ankarabarosu.org.tr>

- AKMAN, Galip Sermet: Sorumsuzluk Anlaşması, İstanbul 1976.
- AKSAKALLI TEMEL, Rüken: Haksız Fiillerde Maddi Tazminatın Belirlenmesi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Lisansüstü Programlar Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2019.
- AKTAŞ, Hakkı: İş Kazalarında Zarar ve Sorumluluk, (İBD., 1997, S. 4-5-6, s. 227-277) (Sorumluluk).
- AKTAŞ, Hakkı: Tazminat Hesabında Yeni bir Öneri, (Türk Sosyal Güvenlik Hukukunda Sorunlar ve Çözüm Önerileri, İstanbul 2001, s. 241-293) (Tazminat Hesabı).
- AKÜNAL, Teoman: Haksız Fiilden Doğan Davalarda Denkleştirme Sorunu, İstanbul 1977. ;
- AKYOL, Şener, Borçlar Hukuku Genel Hükümler I, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1995.
- AKTAY, A. Nizamettin - ARICI, Kadir - SENYEN/KAPLAN, E. Tuncay: İş Hukuku, 6. Baskı, Ankara 2013.
- ALPAGUT, Gülsevil: “İş İlişkisinin Kurulması, Hükümleri ve İşin Düzenlenmesi Açısından Yargıtayın 2010 Yılı Kararlarının Değerlendirilmesi”, Yargıtay’ın İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Kararlarının Değerlendirilmesi 2010, Ankara 2012, 3-81.
- ALANGOYA, Yavuz, Yıldırım, M. Kamil, Yıldırım, Nevhis Deren: Medeni Usul Hukuku Esasları, 5. bs., İstanbul, Alkım, 2005.
- ALTINDAĞ, Halil, Anayasa Mahkemesi’nin İptal Kararı Veya Anayasa Değişikliği Sonrasında İdari Dava Açma Süresinin Yeniden Doğması
- ARAL, Fahrettin: “Temyiz Kudretinden Mahrum Şahısların Hukukî Sorumluluğu”, (Batider, 1980, C. X, S. 3, s. 733-755).
- ANTALYA, O. Gökhan: 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu’na göre Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2012.
- ANTALYA, Gökhan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, (Cilt V/1,2), 2.Bası, Seçkin Yayın, Ankara, 2019.
- ARAS, Bahattin : Karayolları Trafik Kanununa Göre İşletenin Hukuki Sorumluluğu, YD, 2008, c.34, s.4, sh. 527 vd.

- ARASLI, Utkan: “Rücu Davalarında Tavan Sınırlamasının İptali ve Ortaya Çıkardığı Sorunlar ve 01.07.1994 Günlü YİBBGKK”, Sicil - İş Hukuku Dergisi, Yıl:2 Sayı:6 Haziran 2007, 185-205.
- ARKAN, Sabih: Ticarî İşletme Hukuku, 5. Bası, Ankara 1999.
- ASLANKÖYLÜ, Resul: Sosyal Sigortalar Kanunu Yorumu, Ankara 2003.
- ASLANKÖYLÜ, Resul: “Sosyal Sigortalar Kurumunun İş Kazası ve Meslek Hastalığı Sigortasından Kaynaklanan Rücu Hakkı ve İşverenin Sorumluluğu”, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Sosyal Sigortalar Kurumunun İşverene Rücu Hakkı, İşveren Özel Eki, Eylül 2005, 23-39.
- ASLANKÖYLÜ, Resul: Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu Şerhi (SSK ve BAĞ-KUR Kanunu ile Karşılaştırmalı), Birinci Cilt, Ankara 2013. (Şerh)
- AŞÇIOĞLU, Çetin: Trafik Kazalarından Doğan Hukuk ve Ceza Sorumlulukları, 2. Bası, Ankara 2008, Söz kesen Matbaacılık.
- AŞÇIOĞLU, Çetin: Trafik Kazalarında Hukukî Sorumluluk ve Tazminat Davaları, Ankara 1989 (Hukukî Sorumluluk).
- AŞÇIOĞLU, Çetin: Tazminatın Hesabında Yöntem Sorunu, (Ölüm ve Cismanî Zarar Hallerinde Zararın ve Tazminatın Hesap Edilmesi Sempozyumu, Ankara 10-11. XII. 1993, Ankara 1994, s. 59-79) (Tazminatın Hesabı).
- ATAAY, Avtekin: Borçlar Hukukunun Genel Teorisi, İstanbul 1995.
- ATALAY, Oğuz: “Emare İspatı”, (MBD., Y. 18, S. 70, s. 7-19) (Emare).
- ATALAY, Oğuz: Medenî Usul Hukukunda Menfi Vakıaların İspatı, İzmir 2001.
- ATAMER, Yeşim M.: Haksız Fiillerden Doğan Sorumluluğun Sınırlandırılması Özellikle Uygun Nedensellik Bağı ve Normun Koruma Amacı Kuramları, İstanbul 1996.
- ATEŞ, Hüseyin, Motorlu Araç İşletenin Sorumluluğunun Azaltılması, TBB Dergisi 2011 (97)
- ARAL, Fahrettin: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 5. bs, Ankara, Yetkin, 2003.

- ARDIÇ, Oğuzhan, Ersol, Emel: Borçlar Hukuku, Ankara, Agon, 2007.
- ARSLAN, Ramazan/Yılmaz, Ejder/Taşpınar Ayvaz, Sema; Medenî Usul Hukuku, Ankara 2016.
- ARTUK, Mehmet Emin, Turhan Gökçen, Ahmet, Yenidünya, A. Caner: Ceza Hukuku Genel Hükümler, 3. bs., Ankara, Kitabevi, 2007.
- ATLAN, Hülya, Beden Bütünlüğünün İhlalinde Manevi Tazminat Miktarının Belirlenmesi Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 65 (4) 2016: 2659-2683
- AYAN, Mehmet: Tıbbî Müdahalelerden Doğan Sorumluluk, Ankara 1991.
- AYAN, Mehmet: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Konya 1996 (Borçlar).
- AYBAY, Aydın, Borçlar Hukuku Dersleri Genel Bölüm, 11. bs., İstanbul, Filiz Kitabevi, 1995.
- AYBAY, Aydın: Borçlar Hukuku Dersleri, İstanbul 1969.
- AYDIN ÖZDEMİR, Elif: Akit Dışı Sorumlulukta Maddî Zarar ve Tazmini, 1.Bası, Adalet Yayınları, 2013.
- BABAYİĞİT, Mustafa, Türk Hukukunda Anayasa Mahkemesi Kararlarının Geriye Yürümezliği Sorunu
- BAKİ, Kuru, Arslan, Ramazan, Yılmaz, Ejder- Medeni Usul Hukuku
- BRAUN, Cihan AVCI, Haksız Fiilde Bedensel Zararın İspatına Ve Bedensel Zarardan Sorumluluğa İlişkin Bir Yargıtay Kararının Değerlendirilmesi Kısmi Dava, Belirsiz Alacak Davası Ve Manevi Tazminat Taleplerinin Bu Davalara Konu Olup Olamayacağı Sorunu,
- BASIM, Aybüke, Başkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku, Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 65 (4) 2016: 2685-2723(Makale)
- BARLAS, Nami: Para Borçlarının İfasında Borçlunun Temerrüdü ve Bu Temerrüt Açısından Düzenlenen Genel Sonuçlar, İstanbul 1992.
- BAŞAKLAR, Emin: İsviçre Karayolları Trafik Kanunundaki Hukuki Sorumluluğa İlişkin Bir
- İnceleme, Yargıtay Dergisi, y. 1976, s.1, sh.59 vd.

- BAŞBUĞ, Aydın: “Sorumluluk Hesabında Sosyal Güvenlik Kurumunun Rücu Hakkı ve Denkleştirme Sorunu”, Yeni Yasal Düzenlemeler Işığında Bedensel Zararların Tazmini Esasları ve Usulü Kongresi, 4-5-6 Nisan 2013, Ankara Barosu Ulusal Kongre, 2013,89-129.
- BAŞBUĞ, Aydın: Sosyal Sigortalar Kurumunun İşverene ve Üçüncü Kişiye Rücuu, Ankara 1992.
- BAŞBUĞ, Aydın: “Sosyal Sigortalar Kurumunun Rücu Hakkı ve Buna Bağlı Bazı Temel Sorunlar”, A. Can Tuncay’a Armağan, İstanbul 2005. (Rücu)
- BAŞTUĞ, İrfan: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 3. Bası, Manisa 1984.
- BAŞTERZİ, Süleyman - YILDIZ, Gaye Burcu: “Sosyal Sigortalar Kurumunun İşverene Rücu Hakkı”, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Sosyal Sigortalar Kurumunun İşverene Rücu Hakkı, İşveren Özel Eki, Eylül 2005, 3-22.
- BAYCIK, Gaye: “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Haklarında Yeni Düzenlemeler”, Ankara Barosu Dergisi, 2013/3, 105-170.
- BİRSEN, Kemalettin: Borçlar Hukuku Dersleri, İstanbul 1954.
- BELGESAY, Mustafa Reşit, Borçlar Kanunu Şerhi, 1.C., İstanbul, Rıza Koşkun Matbaası, 1942.
- BELGESAY, Mustafa Reşit: Borçlar Kanunu Şerhi Birinci Cilt Madde 1 - 95, İstanbul 1942.
- BERKİ, Şakir: Borçlar Hukuku Umumî Hükümler, 2. Baskı, Ankara 1958.
- BERKİ, Şakir, “Hukukda Müddet Çeşitleri”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15.c., S. 1 – 2, 1968, s. 99-116.
- BERKER, Kazım, “Zamanaşımı Hak Sukutu Şekline Çevrilebilir mi?”, Adalet Dergisi, S. 9, 1951, s. 1375-1382.
- BİLGE, Necip: Yardımcıdan Mahrumiyet Sebebiyle Doğan Zararların Tazmini, (AD., 1944, s. 679-693).

- BİLGE, M. Emin : *Hatır İçin Taşınanın Uğradığı Zararların Trafik Sigortası Kapsamında Olup Olmadığı Sorunu ve Yargıtay Uygulaması*, AÜHFD, 2001, c.V, s.1-4, sh. 331 vd.
- BİLGİN, Mahmut, *Özel Hukukta Zamanaşımı*, Ankara, Adalet Yayınevi, 2009.
- BOLATOĞLU, Bolat: *Karayolları Trafik Kanununa Göre İşletenin Hukuki Sorumluluğu*, Ankara 1988, Kazancı Hukuk Yayınları.
- BOZER, Ali, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, Dayınlarlı Yayınları, 2002.
- BUDAK, Ali Cem/KARAASLAN, Varol: *Medenî Usul Hukuku*, 4. Bası, Adalet Yayınevi, Ankara, 2020.
- CAN, Mertol; *Türk Özel Sigorta Hukuku*, Ankara 2007.
- CAN, Mehmet: *Açıklamalı-İçtihatlı Sosyal Sigortalar Kanunu Uygulaması*, Ankara 1995.
- CENTEL, Tankut: “Türk Borçlar Kanunu’nda Genel Olarak İşçinin Kişiliğinin Korunması”, *Sicil - İş Hukuku Dergisi*, Yıl:6 Sayı:24 Aralık 2011, 13-18.
- CEVDET, İlhan: *Şerhli İş Kanunu C.3*, Ankara 2001.
- CİN, Halil/AKGÜNDÜZ, Ahmet: *Türk Hukuk Tarihi 1. Cilt Kamu Hukuku*, Konya 1989.
- CİVAN, Orhan Ersun , *İş Kazası Veya Meslek Hastalığından Doğan Rücu Davalarında Sosyal Güvenlik Kurumu Karşısında Sorumluluğun Kapsamı Ve Müteselsil Sorumluluk*, Ankara Üni. Hukuk Fak. Dergisi, 64 (4) 2015: 1015-1070
- CİVAN, Orhan Ersun - ÇAĞLAYAN AKSOY, Pınar: “Meslek Edinilmiş Ödünç İş İlişkisi ile İlgili Yargıtay Kararının İncelenmesi”, *Legal İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi*, Cilt: 12, Sayı:45, Yıl:2015, 185-216.
- ÇAĞA, Tahir: *Ölüme Sebebiyet Halinde Müteveffanın Yardımından Mahrum Kalanlara Verilecek Maddî Tazminatın Tâyini Meselesi (1)*, (AD., Y. 1950, s. 434-458) (Yardımdan Mahrum Kalma).

- ÇAĞA, Tahir: Ölüm ve Cismanî Zarar Hallerinde Ödenecek Tazminatın Hesabına Dair, (Ticaret Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, Ankara 8-9 Mayıs 1992) (Tazminatın Hesaplanması).
- ÇAĞA, T./GÖKÇEN, A.M./GÜRAN, T.: Ölüm ve Cismanî Zarar Hallerinde Ödenecek Tazminatın Hesabına Dair, (Ölüm ve Cismanî Zarar Hallerinde Zararın ve Tazminatın Hesap Edilmesi Sempozyumu, Ankara 10-11. XII. 1993, Ankara 1994, s. 19-41).
- ÇAKIRCA, Seda İrem, 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na Göre Ağır Bedensel Zararlarda Yakınların Manevi Tazminat Talebi *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi(Makale)
- ÇALI, Murtaza: Haksız Fiilden Doğan Tazminat, Ankara 1968.
- ÇANDARLI, Zahid, “Zaman Aşımının Kesilmesi Sebepleri”, ABD., 5. C.,67. S., 1949, s. 23-32.
- ÇANDARLI, Zahid, Borçlar Hukukunda Müruru Zaman ve Buna Mütedair Temyiz Mahkemesi Kararları, Ankara, Titaş Basımevi, 1943.
- ÇELEBİ, Funda: “Haksız Fiil Sorumluluğu (Ursular, Tazminat, Hukuka Aykırılığı Kaldıran Haller, Zamanaşımı, Yargılama)”, Borçlar Kanunu Genel Hükümler Konferansları II, Prof. Dr. İsmet Sungurbey'e Armağan Haksız Fiilerden Doğan Borç İlişkileri, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul, 2012, s.13-27.
- ÇELİK, Nuri: İş Hukuku Dersleri, 15. Bası, İstanbul 2000.
- ÇELİK, Nuri - CANIKLIOĞLU, Nurşen - CANBOLAT, Talat: İş Hukuku Dersleri, 27. Bası, İstanbul 2014.
- ÇELİK, Ahmet Çelik, “Trafik Kazalarında Tazminat ve Sigorta Hukuk ve Ceza Sorumluluğu” Seçkin Yayınevi, 2017
- ÇELİK, Ahmet Çelik, “Tazminat ve Alacaklarda Sorumluluk ve Zamanaşımı” Seçkin Yayınevi, Üçüncü Baskı, 2018
- ÇELİK, Ahmet Çelik, “Hukuk Yargılama Yasasına Göre Tazminat ve Alacak Davaları” Seçkin Yayınevi, 5. Baskı, 2022
- ÇELİK, Ahmet : Bedensel Zararlarda Zamanaşımının Başlangıcı, (İBD., S. 10-11-12 2001, s.1047-1080).

- ÇELİK, Ahmet Çelik : Hatır Taşınması, Yargı Dünyası Dergisi, Mayıs 2007, s.137.
- ÇELİK, Ahmet : “Can Zararlarının Tazminata Dönüştürülmesinde Sorunlar ve Yöntem Arayışları”, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 22(3), 2016, s.765-802.
- ÇELİK, Ahmet: Motorlu Araç İşletenlerin ve Taşımacıların Teknik Arıza Nedeniyle Sorumlulukları, Yargı Dünyası, Mart 2007, s. 135.
- ÇELİKTAŞ, Demet: 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununda İşletenin Hukuki Sorumluluğu, 1. Baskı, İzmir, Aralık 1987, Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları.
- ÇEKER, Mustafa; 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’na Göre Sigorta Hukuku, 7. Baskı, Adana 2013.
- ÇEKER, Mustafa: Sigorta Hukuku, Adana 2008, (Anılış: Çeker, 2008).
- DALAMANLI, L./KAZANCI, F./KAZANCI, M.: İlmî ve Kazaî İçtihatlarla Açıklamalı Borçlar Kanunu, C.I, İstanbul 1990.
- DALCI ÖZDOĞAN, Nurcihan: Müteselsil Sorumluluk - Özellikle TBK md.61 ve md.162 vd. Hükümleri Bağlamında, Ankara 2015.
- DEMİR-GÖKYAYLA, Cemile: Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizinde Kamu Düzeni, Ankara 2001.
- DEMİRTAŞ, Harun, Yenilik Doğuran Haklar, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2007.
- DÜZGÜN ASLAN, Ülgen: Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mâli Sorumluluk Sigortasında (Trafik Sigortası) Zarar Kavramı ve Sigortacının Rücu Hakkı, Batider, Eylül 2013 Cilt: XXIX Sayı: 3, s. 189- 216.
- DÜZGÜN, Ülgen Aslan, Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası Genel Şartları İle Getirilen Yenilikler Ve Değişiklikler
- ERANIL, Mehmet Akif, Borçlar Ve Medeni Kanunda Müruru Zaman Ve Sukutu Hak Hükümleri ve Tatbikatı (Sistematik Temyiz Kararları)
- ERBAŞ, Coşkun: “Sosyal Sigortalar Kurumu’nun Rücu Davaları, Anayasa Mahkemesi’nin İptal Kararları Karşısında Öngörülen Hukuki Sonuçlar ve Uygulamadan Örnekler”, Sicil - İş Hukuku Dergisi, Yıl:2 Sayı:7 Eylül 2007, 94-113.

- ERCEVAHİR, Mine, Bedensel Zarar Hâllerinde Ödenecek Tazminatın Belirlenmesinde Özel Bir İndirim Sebebi: Zarar Verenin Malî Durumunun Kötüleşmesi Ve Hakkaniyet İndirimi İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi - İNÜHFD 13(1): 206-220 (2022)
- ERDEM, Nafiz: Türk Borçlar Kanunu Şerhi ve Davaları, 2. Bası, Ankara 1991.
- ERDOĞAN, İhsan: “Haksız Fiilde Kusurlu Sorumluluk ve Özellikle Kusur Unsuru”, (SÜHFD., C. 3, Ocak-Haziran 1990, S. 1, s. 109-134).
- ERDOĞAN, İhsan, Borçlar Hukuku, Ankara, Gazi Kitabevi, 2006.
- EREN, Fikret: Sorumluluk Hukuku Açısından Uygun İlliyyet Bağ Teorisi, Ankara 1975.
- EREN, Fikret: “Hukuka Aykırılık Bağ veya Normun Koruma Amacı Teorisi”, (Mahmut Koloğlu’na 70. Yaş Armağanı, Ankara 1975, s. 461-491).
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul 2001 (Borçlar).
- EREN, Fikret: Destekten Yoksun Kalma ve Vücut Bütünlüğünün İhlâli Hallerinde Ödenecek Tazminatın Şekli, (Oğuzoğlu Armağanı, Ankara 1982, s. 167-178)¹ (Tazminatın Şekli).
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 8. Baskı, İstanbul, Ekim 2003, Beta Yayım.
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 9. Baskı., İstanbul, Beta, 2006.
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 23. Bası, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku - Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 2012.
- ERGİN, Berin: “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İşverene Rücuya Nasıl Bakıyor?”, Sicil - İş Hukuku Dergisi, Yıl:1 Sayı:4 Aralık 2006, 129-140.
- ERGÜN, Mevci: “Sorumluluk Hukuku ile Sorumluluk ve Genel Sigortaların ilişkisi (II)”, YD., Ekim 1984, s. 482-508.
- ERİŞ, Gönen: Kara Taşıma Hukuku, Ankara 1996.

- ERMAN, Eyüp Sabri, “Hukuk Davalarında Zamanaşımı”, Adalet Dergisi, S. 7, 1974, s. 501-508.
- ERTAŞ, Şeref: Motorlu Taşıt İşleticisinin Sözleşme Dışı Sorumluluğu (Yayınlanmamış Doçentlik Tezi), İzmir 1982.
- ERTAŞ, Şeref: “Manevî Tazminatın Hukukî Niteliği ve Miktarının Tespiti”, (Prof. Dr., E. Postacıoğluma Armağan, İstanbul 1990, s. 65-109) (Manevî Tazminat).
- ERTEN, Ali: Sorumsuzluk Şartları, Ankara 1977.
- EKMEKÇİ, Ömer: Özel Hukukta Vücut Bütünlüğünün İhlali ve Ölüm Hallerinde Maddî, Zarar Hesabının Unsurları, (Destekten Yoksunluk ve Cismanî Zararlarda Sorumluluk ve Tazminat, İstanbul 1996, s. 91-112).
- ESATOĞLU, Yahya Tekin, “Trafik Sigortaları”, Sigorta Hukukunun Bazı Güncel Sorunları, Sigorta Hukuku Türk Derneği, İstanbul 2017.
- FFEYZİOĞLU, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, C.2, İstanbul 1977
- FEYZİOĞLU, Feyzi Necmeddin: Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. I, 2. Bası, İstanbul Üniversitesi Yayınları 1976.
- GÖKCAN, Hasan Tahsin ve KAYMAZ, Seydi: Hukukî Sorumluluk, Tazminat, Sigorta, Rücu Davaları ve Trafik Suçları, 7. Baskı, Ankara 2010, (Anılış: Gökcan ve Kaymaz, 2010).
- GÖNÜL KOŞAR, Günhan: Haksız Fiil Sorumluluğunda Kusur ve Etkisi, 1. Bası, On İki Levha Yayıncılık, Ankara, 2020.
- GÜNEŞ, Başak: İş Kazası ve Meslek Hastalıklarında Sosyal Güvenlik Kurumu’nun İşverene Rücu Hakkı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2011.
- GÜLEÇ UÇAKHAN, Sema: Maddî Tazminatın Esasları ve Hesaplanması, 8. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- GÜRBÜZ, Metin: Beden Tamlığının İhlâli (Sakatlık) ve Ölüm Hallerinde Doğan Maddî Zararın Hesaplanması, Ankara 2001.
- GÜRKANLAR, Metin: Bir Zarara Birlikte Neden Olan Birden Çok Kişinin Sorumluluğu, Ankara 1982.

- GÜRSOY, Kemal Tahir: Birden Fazla Kimselerin Aynı Zarardan Sorumluluğu, (AÜHFD., 1973, S. 1-4, s. 57-83) (Aynı Zarardan Sorumluluk).
- GÜRSOY, Kemal Tahir: İsviçre Hukukunda Trafik Kazalarından Doğan Hukukî Sorumluluğunun Anahatları, Ankara 1974 (Hukukî Sorumluluk).
- GÜRSOY, Kemal Tahir: İsviçre Hukukunda Trafik Kazalarından Doğan Hukuki Sorumluluğun Ana Hatları, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.
- GÜZEL, Ali - OKUR, Ali Rıza - CANIKLIOĞLU, Nurşen: Sosyal Güvenlik Hukuku, 15. Bası, İstanbul 2014.
- HANAĞASI, Emel; Davada Menfaat, Ankara 2009.
- HATEMİ, Hüseyin, Borçlar Hukuku Genel Bölüm Hazırlık Kitabı, İstanbul, Filiz Kitabevi, 1998.
- HATEMİ, Hüseyin: Hukuka ve Ahlâka Aykırılık Kavramı ve Sonuçları (Özellikle B.K. 65 Kuralı), İstanbul 1976 (Ahlâka Aykırılık).
- HATEMİ, Hüseyin: Ölüm ve Beden Bütünlüğü Zararında Giderim, (Ölüm ve Cismanî Zarar Hallerinde Zararın ve Tazminatın Hesap Edilmesi Sempozyumu, Ankara 10-11. XII. 1993, Ankara 1994, s. 1-8) (Beden Bütünlüğü).
- HATEMİ, Hüseyin: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 1994. Havutçu, Ayşe/Gökyayla,
- HAVUTÇU, Ayşe & Gökyayla, Emre: Uygulamada 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununa Göre Hukuki Sorumluluk, Ankara 1999, Seçkin Yayınevi. 362 Motorlu Araç İşletenin Sorumluluktan Kurtulması
- İMRE, Zahit: “Motorlu Taşıt Araçlarının Mecburi Mesuliyet Sigortası ve Kapsamı”, V. Banka ve Ticaret Hukuku Haftası, 1975 Ankara, s. 259- 289.
- İNAN, Ali Naim: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 1979.
- İNCEOĞLU, M. Murat - PAKSOY, Meliha Sermin: “Bedensel Zararlarda ve Ölüm Halinde Zararın Belirlenmesi (TBK m. 55)”, E-Journal of Yasar University (Yaşar Üniversitesi Elektronik Dergisi), Cilt:8, Özel Sayı - Prof. Dr. Aydın Zevkliler’e Armağan, Cilt:II, 2013, 1383-1411.

- İYİMAYA, Ahmet: “Tazminatın Çokluğu Sorunu (Yahut Normatif Tazminattan Keyfi Tazminata Doğru)”, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2(2), 1990, s. 180-211
- İYİMAYA, Ahmet: Tazminatın İrat Şeklinde Belirlenmesi, (TBBD., 1990/1, s. 23-45) (İrat).
- İYİMAYA, Ahmet: Sorumluluk Hukuku ve Tazminat Hukuku Sorunları C. II, Ankara 1995 (Sorumluluk).
- KANETİ, Selim: İsviçre Federal Mahkemesinin Borçlar Hukuku Kararları I (1955-1964), Ankara 1968.
- KANETİ, Selim: “Çatışan Değerlerin Tartılmasına Dayanan Hukuka Uygunluk”, (Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler II. Sempozyumu, İstanbul 1981, s. 143-162), (Hukuka Uygunluk).
- KARAYAZGAN, Ahmet, “Zorunlu Trafik Sigortalarına Mevzuatve Uygulama Açısından Bir Bakış”, Sigorta Hukukunun Bazı Güncel Sorunları, Sigorta Hukuku Türk Derneği, İstanbul 2017, s. 33.
- KABUKÇUOĞLU ÖZER, Fatma Dilek; Sigortacılık Kanunu Şerhi, İstanbul 2012.
- KALE, Serdar/TUNÇ YÜCEL, Müjgan; “Sigortacılık Kanununda Tahkim”, Haluk Konuralp Anısına Armağan, C. I, Ankara 2009, s. 461- 479.
- KAPANCI, Kadir Berk: Birlikte Borçlulukta Borçlular Arası İlişkiler, 2. Bası, İstanbul 2015.
- KAPLAN, Emine Tuncay: İşverenin Hukukî Sorumluluğu (Özellikle Borçlar Hukuku ve İş Hukuku Açısından), Ankara 1992.
- KAYNAR, Reşat; Türk Borçlar Kanununa Göre Borçlar Hukuku Umumi Hükümler, 2. bs., İstanbul, Nazir Akbasan Matbaası, 1957
- KAYNAR, Reşat: Borçlar Hukuku Ders Kitabı Genel Hükümler, İstanbul 1972.
- KARACABEY, Ö. Faruk: “Haksız Fiillerde Zamanaşımı”, Yargıtay Dergisi, 5.C., 1. S., 1979, s. 81-100.
- KARASU, Rauf; Yargıtay ve Sigorta Tahkimi İtiraz Hakem Heyeti Kararları Işığında Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası(Trafik Sigortası), Ankara 2016.

- KARASU, Rauf : “Karayolları Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası (Trafik Sigortası)”, Ankara 2016.
- KARASU, Rauf. 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun Sorumluluk Sigortalarına İlişkin Hükümlerinin Değerlendirilmesi, İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi Özel Sayı Cilt:2 Yıl 2015 sayfa 685-706
- KARAYALÇIN, Yaşar: İstisna Akdi – Zamanaşımı, Özel Hukukta Meseleler ve Görüşler, Ankara, 1975.
- KARAHASAN, Mustafa Reşit: Tazminat Hukuku, Maddî Tazminat, Manevî Tazminat, İstanbul 1996 (Tazminat).
- KARAHASAN, Mustafa Reşit: Sorumluluk Hukuku, Sözleşmeden Doğan Sorumluluk, 6. Baskı, Beta, İstanbul, 2003.
- KARAFAKİH, İ. Hakkı: “Cevap Lahiyası Vermemiş Olan Davalı Müruruza-man Def’ini Dermeyan Hakkını Iskat Etmiş midir?”, İstanbul Barosu Dergisi, 36. c., S. 1-2- 3, 1962, s. 13-19.
- KARAYALÇIN, Yaşar: Sorumluluk (Mesuliyet) Sigortaları, Sigorta Hukuku Dergisi, 1984, c.II, s.1-2.
- KAYA, Mine: Karayolları Trafik Kanununa Göre İşletme Halindeki Araçtan Kaynaklanan Sorumluluğun Hukuki Niteliği ve Şartları, www.yeniforumuzbiz.com (Adalet Dergisi, yıl 95, Ekim 2003, s. 17).
- KAYIHAN Şaban/ÜNLÜTEPE Mustafa: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 6. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2018.
- KENDER, Rayegan; Türkiye’de Hususi Sigorta Hukuku, 14. Baskı, İstanbul 2015.
- KENDER, Rayegan, “ Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk (Trafik) Sigortası Genel Şartlarındaki Değişikliklerin Değerlendirilmesi”, Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 13, Sayı 1, Ocak 2017, s. 8-46.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Borçlar Hukuku - Genel Hükümler, 16. Bası, Ankara 2012.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M.: Türk Borçlar Kanunu Tasarısı’na Eleştiriler - Rapor, Türkiye Barolar Birliği Yayını, Ankara 2008. (Rapor)

- KILIÇOĞLU, Ahmet, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 22. Bası, Ankara 2018.
- KILIÇOĞLU, Ahmet M. ; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Genişletilmiş 21. Bası, Ankara 2017
- KILIÇOĞLU, Ahmet, 2918 Sayılı Yasaya Göre Motorlu Araç İşletenin Sorumluluğu
- KILIÇOĞLU, Mustafa: “Sorumluluk Hukuku, Sözleşme Dışı Sorumluluk”, C. 1, Ankara-2002
- KILIÇOĞLU, Ahmet M: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 4. Bası, Ankara, Mart 2004, Turhan Kitabevi.
- KILIÇOĞLU, Ahmet: Türk Borçlar Hukukunda Kanunî Halefiyet, Ankara 1979.
- KILIÇOĞLU, Ahmet: 2918 Sayılı Yasaya Göre Motorlu Araç İşletenin Sorumluluğu, (BATİDER, Haziran 1984, S. 2-3, s. 3-52), (KTK).
- KILIÇOĞLU, Ahmet: Borçlar Hukuku Genel Hükümler C. I, Ankara 2001 (Borçlar).
- KIHOĞLU, Ahmet: Medenî Kanun’umuzun Aile - Miras - Eşya Hukukuna Getirdiği Yenilikler. Ankara 2003 (Yenilikler).
- KIHOĞLU, Mustafa: Ölüm-Cismanî Zarar Hallerinde Tazminat Prensipleri ve Hesap Yöntemleri, (Destekten Yoksunluk ve Cismanî Zararlarda Sorumluluk ve Tazminat, İstanbul 1996, s. 197-234) (Hesap Yöntemleri).
- KIHOĞLU. Mustafa: “Haksız Fiillerde Zamanaşımı”, (YD., Temmuz 2003, s. 324-340 (Zamanaşımı).
- KIRCA, Çiğdem: “Müteselsil Sorumlulukta Borçlar Kanunu Tasarısı ile Getirilen Değişiklikler”, Prof. Dr. Fikret Eren’e Armağan, Ankara 2006, 641-677.
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Borçlar Hukuku Dersleri, 1. Fasikül, 2. bs., İstanbul, Filiz Kitabevi, 1985.

- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip, Hatemi, Hüseyin, Serozan, Rona, Arpacı, Abdulkadir: Borçlar Hukuku Genel Bölüm, 3. C., 4. bs., İstanbul, Filiz Kitabevi, 2006.
- KOÇ, Nevzat: Türk - İsviçre Hukukunda Nişanlanma Sözleşmesi, İzmir 2002.
- KOŞAR, Günhan, Haksız Fiil Sorumluluğunda Kusur Ve Etkisi,
- KÖKÜSARI, İsmail, Anayasa Mahkemesi'ne Bireysel Başvuru Yolunda İhlal Kararlarının Kesinliği, Bağlayıcılığı ve Etkisi
- KOCAYUSUFPAŞAOĞLU, Necip: Borçlar Hukuku - Genel Bölüm, Birinci Cilt, Borçlar Hukukuna Giriş, Hukuki İşlem, Sözleşme, 4. Bası, İstanbul 2008.
- KORKMAZ, Metin: Sosyal Güvenlik Kurumu'nun Üçüncü Kişilerin Sorumluluğundan Doğan Rücu Hakkının İdari ve Yargısal Boyutlarıyla İncelenmesi, Yayımlanmamış Sosyal Güvenlik Uzmanlığı Tezi, Ankara 2014.
- KURU, Baki/Arslan, Ramazan/Yılmaz, Ejder: Medenî Usul Hukuku, 13. Baskı, Ankara
- 2001.Kalma Tazminatına Etkisi, (AD., 1971/4, s. 193-205).
- KURU, Baki, Arslan, Ramazan, Yılmaz, Ejder, En Son Değişikliğe göre Notlu – Gerekçeli İcra ve İflas Kanunu ile Nizamnamesi Yönetmeliği, 23. bs, Ankara, Yetkin, 2005.
- KURU, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, IV. C., 6. bs., İstanbul, Demir, 2002.
- KURU, Baki, Hukuk Muhakemeleri Usulü, II. C., 6. bs., İstanbul, Demir, 2001.
- KURU, Baki; İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usul Hukuku, İstanbul 2016 (Usûl).
- KURU, Baki, Arslan, Ramazan, Yılmaz, Ejder, İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, 20. bs.,
- Ankara, Yetkin Yayınları, 2006.
- KURU, Baki: İstinaf Sistemine Göre Yazılmış Medenî Usul Hukuku Ders Kitabı, 3. Bası, Yetkin Yayınları, Ankara, 2019.

- KUZU, Burhan, Anayasa Mahkemesi'nin İptal Kararlarının Geriye Yürümezliği Sorunu
- KÜRŞAT, Zekeriya, Borçlar Hukuku Alanında Hile Kavramı, İstanbul, Kazancı, 2003.
- METEZADE, Zihni : Hatır İçin Taşıma, <http://eski.trsb.org.tr>.
- MUŞUL, Timuçin, İcra ve İflas Hukuku, İstanbul, Legal Kitabevi, 2005.
- NOMER, Haluk N. : 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanununa Göre Motorlu Araç İşletenin Hukuki Sorumluluğu, İstanbul Barosu Dergisi, 1992, c.66, s. 1-2-3, sh.36 vd.
- NOMER, Haluk: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 17. Bası, Beta Yayıncılık, İstanbul, 2020.
- OĞUZMAN, M. Kemal - ÖZ, M. Turgut: Borçlar Hukuku - Genel Hükümler, 8. Bası, İstanbul 2010.
- OĞUZMAN, M. Kemal, Barlas, Nami: Medeni Hukuk, Giriş Kaynaklar Temel Kavramlar, 15. bs., İstanbul, Vedat Kitabevi, 2008.
- OĞUZ, Habip , Sorumluluk Hukukunda Kusur
- OĞUZMAN, M. Kemal & Öz, M. Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, İstanbul 2009, Vedat Kitapçılık.
- OĞUZMAN, M.Kemal/ÖZ Turgut: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt II, 15.Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2017.
- OLGAÇ, Senai: Kazaî ve İçtihatlarla Borçlar Kanunu , Ankara 1976.
- ORHUNÖZ, Ergun: Tazminat Davalarında Uygulama Sorunları, Ankara 2000 (Uygulama Sorunları).
- ORHUNÖZ, Ergun: Uygulamada Karayolları Trafik Kanununa Göre Sorumluluk Tazminat Sigorta, Ankara 1998, Seçkin Yayınevi.
- OZANOĞLU, Teoman: Sosyal Güvenlik Kurulularınca Yapılan Yardımların Etkisine İlişkin Kurallar, (Ölüm ve Cismanî Zarar Hallerinde Zararın ve Tazminatın Hesap Edilmesi Sempozyumu, Ankara 10-11. XII. 1993, Ankara 1994, s. 147-164) (Sosyal Güvenlik).
- ORHUNÖZ, Ergun: Uygulamada Karayolları Trafik Kanununa Göre Sorumluluk Tazminat Sigorta, Ankara 1998, Seçkin Yayınevi.

- ÖZ, M. Turgut, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 6. bs., İstanbul, Vedat Kitabevi, 2009.
- ÖZ, M. Turgut, Öğreti ve Uygulamada Sebepsiz Zenginleşme, İstanbul, Kazancı, 1990.
- ÖZBUDUN, Ergun , Türk Anayasa Hukuku
- ÖZDAMAR, Mehmet; “Sigorta Hukukunda Uyuşmazlıkların Çözümünde Tahkim Sistemi”, Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 2013, Kürşat Ünal’a Armağan, C. XVII, S. 1-2, s. 831-855.
- ÖZEKES, Muhammet; Temel Hukuk Bilgisi, 7. Baskı, Ankara 2016.
- ÖZSUNAY, Ergun : Araç Sahibinin Hatır İçin Ücretsiz Taşıdığı veya Aracını Hatır İçin Ücretsiz Olarak Kullandırdığı Şahıslara Karşı Sorumluluğu, İÜHFİM, 1966, c. XXXII, s.1, sh.161vd.
- ÖZTEK, Selçuk; “Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu Yönünden Sigortacılıkta Tahkime Bakış”, MİHDER 2009, S. 2, s. 221-249.
- ÖZEL, Çağlar: “Sözleşme Dışı Sorumlulukta Yansıma Zarar ve Giderimine İlişkin Bazı Düşünceler”, (AÜHFD., 2001, C. 50, S. 4, s. 81-106).
- ÖZGÜLDÜR, Serdar: İdare Hukukunda Tazminat Hesabının Unsurları ve Hesaplama Yöntemi: AYİM Uygulaması, (Destekten Yoksunluk ve Cismanî Zararlarda Sorumluluk ve Tazminat, İstanbul 1996, s. 128-182).
- ÖZKAN, Oğuz: İdare Hukukunda Sorumluluk, (Destekten Yoksunluk ve Cismanî Zararlarda Sorumluluk ve Tazminat, İstanbul 1996, s. 51-65).
- ÖZKUL, Emin Aydın: Destekten Yoksun Kalma ve İş göremezlik Tazminatlarının Hesabına İlişkin İlkeler, (Çimento İşveren, Ocak 1995, s. 13-24).
- ÖZSUNAY, Ergun: “Trafik Hukukunda Zarar Giderimi Sorumlusu “İşleten” (Araç Sahibi) Kavramına İlişkin Bazı Sorunlar”, (BATİDER, 1971, C. VI, S. 1, s. 83-110), (İşleten).
- ÖZSUNAY, Ergun: “Trafik Sigortasında Zarar Gören Üçüncü Kişinin Sigortacıya Karşı Doğrudan Doğruya Alacak Hakkı”, V. Banka ve Ticaret Hukuku Haftası, Ankara 1975, s.390.

- ÖZTÜRKLER, Cemal: Uygulamanın İçinden Ölüm ve Bedeni Zarar Hallerinde Maddî Tazminatın Hesaplanması Teknikleri, Ankara 2003 (Hesaplama).
- PEKCANITEZ, Hakan- Belirsiz Alacak Davası
- PEKCANITEZ, Hakan; Medeni Usûl Hukuku (Ed. Pekcanitez, Hakan/Özeker, Muhammet/Akkan, Mine/Taş Korkmaz, Hülya), 15. Bası, İstanbul 2017.
- PEKCANITEZ, Hakan; “Tüketici Mahkemeleri”, İBD 1996, C. LLX, S.4-5-6, s. 141-162.
- PEKCANITEZ, Hakan; “Tüketici Sorunları Hakem Heyeti”, İz BD 1996, S. 3, s. 40-58.
- POSTACIOĞLU, İlhan E./Altay, Sümer; Medenî Usûl Hukuku Dersleri, 7. Baskı, İstanbul 2015.
- REİSOĞLU, Safa: Türk Borçlar Hukuku - Genel Hükümler, İstanbul 2012.
- SARIBAY ÖZTÜRK, Gizem: İş Sağlığı ve Güvenliği Yükümlülüklerinin Yerine Getirilmemesinin Hukuku, İdari ve Cezai Sonuçları, İstanbul 2015.
- SARI, Mehmet, “Takip Hukukunda Zamanaşımı”, 2007.
- SAYMEN, Ferit H, Borçlar Hukuku Dersleri, Umumi Hükümler, 1. C., , İstanbul, İsmail Akgün Matbaası, 1950.
- SELÇUK, M. Adnan: Maddi Tazminatın İndirilmesinde Gözönünde Tutulacak Özel Nedenler (BK.44) (YHD., Ekim 1978, s. 1720-1734).
- SELİÇİ, Özer, İnşaat Sözleşmelerinde Müteahhidin Sorumluluğu, İstanbul, 1978.
- SEROZAN, Rona: Tazminat Hukukunda yeni Eğilimler (Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler III. Sempozyumu, Ankara 12-13 Mayıs 1979, İstanbul 1980, s. 171-176).
- SEVEN, Vural, Anayasa Mahkemesi’nin 17/7/2020 Tarihli2019/40Esas, 2020/40 Karar Sayılı Kararı’nın Sigorta Hukuku Açısından Sonuçları

- SÖZER, Ali Nazım: Türk Sosyal Sigortalar Hukuku, İstanbul 2013. SÜZEK, Sarper: İş Hukuku, 10. Baskı, İstanbul 2014.
- SÜZEK, Sarper, İş Hukuku, 3. bs., İstanbul, Beta, 2006.
- SÜZEK, Sarper: Destekten Yoksunluk ve Cismanî Zararlarda İşverenin Özel Hukuktan Doğan Sorumluluğu, (Destekten Yoksunluk ve Cismanî Zararlarda Sorumluluk ve Tazminat, İstanbul 1996, s. 17-32).
- ŞAHİN, Ayşenur: “Vücut Bütünlüğünün İhlalinden Doğan Zarar ve Tazmini” (Makale), Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 15(2), 2011, s. 123-165.
- ŞAHİN, Mehmet Yaşar: Vücut Bütünlüğünün İhlali Halinde Zarar ve Maddi Tazminat Hesabı, 1. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.
- ŞENOCAK, Kemal: Mesleki Sorumluluk Sigortası, Ankara 2000. TÜRK, Hikmet Sami: “Mecburi Malî Sorum Sigortası ve İzinsiz Kullanımlar”, Batider, 1971, C.VI, s. 348.
- ŞENOCAK, Zarife: Özel Hukukta Hekimin Sorumluluğu, Ankara 1998 (Hekimin Sorumluluğu).
- ŞENOCAK, Zarife: Küçüğün Tıbbî Müdahaleye Rızası, (AÜHFD., 2001, S. 4, s. 65-80).
- ŞİRİN, Şerafettin, Hukukumuzda Faizi Aşan Munzam Zarar ve Faiz, İstanbul, Alfa, 1996.
- TANDOĞAN, Haluk: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 1/2 C., 5. bs., İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2008.
- TANDOĞAN, Haluk, Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, 2. C., 4. bs., İstanbul, Evrim, 1989.
- TANDOĞAN, Halûk: Türk Mesuliyet Hukuku, Ankara 1961 (Mesuliyet).
- TANDOĞAN, Halûk: Üçüncü Şahsın Zararının Tazmini, Ankara 1963 (Üçüncü Şahsın Zaran).

- TANDOĞAN, Halûk: İsviçre Hukukunda Motorlu Taşıt Aracı İşletenin Sorumluluğunun Niteliği, Şartları, Birden Fazla İşletenin Sorumluluğu Ve Türk Hukuku için Öneriler (Trafik Sigortası, V. Ticaret ve Banka Hukuku Haftası, Ankara 1975, s. 193-235), (İşleten).
- TANDOĞAN, Halûk: “Hukuka Aykırılık Bağı”, (Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler I. Sempozyumu, İstanbul 1980, s. 5-27).
- TANDOĞAN, Halûk: Kusura Dayanmayan Sözleşme Dışı Sorumluluk, Ankara 1981.
- TANDOĞAN, Halûk: Borçlar Hukuku Özel Borç İlişkileri, C. 1/2, 5. Tıpkıbasım, İstanbul' 1992.
- TEKİL, Fahiman: Borçlar Hukuku, İstanbul 1980.
- TEKİNAY, Selâhattin Sulhi: Haksız Fiilerde Müteselsil Sorumluluğun Kapsamı, (Sorumluluk Hukukunda Yeni Gelişmeler I. Sempozyumu, Ankara 21-22 Ekim 1977, İstanbul 1980, s. 205-221) (Müteselsil Sorumluluk).
- TEKİNAY, S. Sulhi & AKMAN, Sermet & BURCUOĞLU, Haluk & ALTOP, Atilla: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 7. Baskı, İstanbul 1993, Filiz Kitabevi.
- TEKİNAY, Selâhattin Sulhi, “Borçlular Arasında Akdi Teselsül”, 1956.
- TİFTİK, Mustafa: Akit Dışı Sorumlulukta Maddi Tazminat, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1988, <https://tez.yok.gov.tr>
- TOKER, Aylin: Haksız Fiilin ve Haksız Fiilden Doğan Maddi Tazminatın Unsurları, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2017.
- TOPGÜL Seda, “Türkiye’de Yoksulluk ve Kadının Yoksullaşması”, Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 14(1), 2013, s.277-296.
- TOPLAOĞLU, Sıddık - ÇINKI, Faruk: İş Kazası ve Meslek Hastalığı, Haklar - Yardımlar - Yükümlülükler - Tazminat ve Ceza Sorumlulukları, Ankara 2014.

- TÖRE, Hayrullah Fütuhi : Araç Sahibinin (İşletenin) Sorumluluğu, AD, 1981, s.3, sh. 354 vd.
- TUNCAY, A. Can - EKMEKÇİ, Ömer: Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri, 16. Bası, İstanbul 2013.
- TURAN, Emel: Sosyal Güvenlik Hukuku'nda Rücu Davaları, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2010. (Rücu)
- TURAN, Ercan: “5510 Sayılı Yasa Kapsamında Rücu Tazminat Davaları”, Sicil - İş Hukuku Dergisi, Yıl:4 Sayı:15 Eylül 2009, 193-211. (5510 Sayılı Yasa)
- TUNÇ, Ramazan : Karayolları Trafik Kanununa Göre İşletenin Sorumluluğunun Hukuki Niteliği ve İşletene Tanınan Genel Kurtuluş Kanıtı (II), YD, 1992, c.18, s.1-2.
- TUNÇOMAĞ, Kenan, Türk Borçlar Hukuku, Genel Hükümler, 1. C., 6. bs., İstanbul, Sermet Matbaası, 1976.
- TUNÇOMAĞ, Kenan: İş Kazasından Doğan Sorumluluk ve Yargıtay Kararları, (YD., Ocak-Ekim 1989, s. 572-590) (İş Kazası).
- TUTUMLU, Mehmet Akif, Türk Borçlar Hukukunda Zamanaşımı ve Uygulaması, 3. bs., Ankara, Seçkin, 2007.
- ULAŞ, Işıl, Uygulamalı Zarar Sigortaları Hukuku, Genel Hükümler Mal ve Sorumluluk Sigortaları, Ankara 2012, 8. Bası
- ULAŞ, Işıl; “Sigortacılıkta Tahkim”, BATİDER 2007, Prof. Dr. Seza Reisoglu'na Armağan, C. XXIV, S. 21, s. 250-251.
- ULAŞ, Işıl: Uygulamalı Sigorta Hukuku, 3. bası, Ankara 2002, (Anılış: Ulaş, 2002).
- ULAŞ, Işıl: Uygulamalı Zarar Sigortaları Hukuku, 8. Bası, Ankara 2012, (Anılış: Ulaş, 2012).
- ULUSAN, İlhan: Özellikle Borçlar Hukuku ve İş Hukuku Açısından İşverenin İşçiyi Gözetme Borcu Bundan Doğan Hukukî Sorumluluk, İstanbul 1990.
- UMAR, Bilge/YILMAZ, Ejder: İspat Yüğü, 2. Baskı, İstanbul 1980.

- URAL, Kenan: Yaşam Sigortalarının Aktüeryel Prensipleri, İstanbul, 1994
- UYGUR, Tanju, Zamanaşımı ve Hak düşürücü Süreler, Ankara Barosu Dergisi 1975
- UYGUR, Turgut: Açıklamalı-İçtihatlı Borçlar Kanunu C.I (BK.m.1-60), Ankara 1990.
- ÜLGEN, Hüseyin Başkası Lehinə Sigorta Ve Bu Sigortada Sigortalının Ve Sigorta Ettirenin Talep Ve Dava Hakkı
- ÜNAN, Samim: İsteğe Bağlı Genel Sorumluluk Sigortasında Riziko, İstanbul 1998.
- ÜNAN, Samim, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, Altıncı Kitap , Sigorta Hukuku Cilt I,II,III, Onikilevha yayınları, 2017
- ÜNLÜTEPE, Mustafa: “TBK’nın 55/1. Maddesi Çerçevesinde Ölüm Hâlinde Uğranılan Zararların ve Bedensel Zararların Belirlenmesi”, Terazi Hukuk Dergisi,13(141), 2018, s.68-93.
- ÜSTÜNDAĞ, Saim, “Süresinde Cevap Lahiyası Vermemenin Müeyyidesi Vardır”, İBD., 36. C., S. 4-5-6, s. 22-36.
- ÜSTÜNDAĞ, Sami, Medeni Yargılama Hukuku, I-II. C., 7.bs.,İstanbul, Nesil Matbaacılık, 2000.
- VELİDEDEOĞLU, Hıfzı Veldet, Kaynar, Reşa, : Türk Borçlar Kanununa Göre Borçlar Hukuku Umumi Hükümler, 2. bs., İstanbul, Nazir Akbaşı Matbaası, 1957.
- YILDIRIM, Turan, Anayasa Mahkemesi Kararlarının Bağlayıcılığı
- YILDIZTURAN, Şerife Ilgın, Anayasa Mahkemesi’nin Yorumlu Ret Kararları
- YILMAZ, Hamdi :Karayolları Trafik Kanununda Zararın Paylaştırılması, 1. Baskı, Haziran 1995, Seçkin Yayınevi.
- YILMAZ, Zekeriya: Trafik Kazaları ve Taşımacılıktan Doğan Hukuki Sorumluluk, Tazminat, Sigorta ve Rücu Davaları, c.1, Ekim 2007, Adalet Yayınevi.

- YÜCEL, Çağrı; Motorlu Araçlar Sorumluluk Sigortasında Riziko İstisnaları, Yayınlanmamış Yüksel Lisans Tezi, Ankara 2006.
- ZEVKLİLER, Aydın, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, Turhan Kitabevi, 2001.
- ZEVKLİLER, Aydın/ACABEY, Beşir M./GÖKYAYLA, K. Emre: Zevkliler Medeni Hukuk Giriş, Başlangıç Hükümleri, Kişiler Hukuku, Aile Hukuku, 6. Baskı, Ankara 1999.
- ZEVKLİLER, Aydın/HAVUTÇU, Ayşe: Yeni Medenî Kanuna göre Medenî Hukuk (Temel Bilgiler), Ankara 2002.
- ZEVKLİLER, Aydın/ORTAN, A. Necip: İçtihatla-Notlu-Sözlüklü Medeni Kanım Borçlar Kanunu Tatbikat Kanunu, Ankara 2000.